

Valga ja Valka inimesed kogunesid toetama Ukrainat

Asevallavanem Kaupo Kutsar oli üks neist paljudest, kes tulid toetama Ukrainat võitluses brutalse agressoriga.

3. märtsi õhtul kogunes rohkesti inimesi nii Eestist kui Lätist Valka keskväljakule, et avaldada toetust Ukrainale tema võitluses Venemaa sõjalise agressiooni vastu.

Meeleavaldus korraldati Valka kihelkonnaduumaa eestvedamisel. Valka

kihelkonnaduumaa esimees Vents Armands Krauklis lausus, et see Putini algatatud sõda tõmbab väga selge piiri hea ja kurja vahel. „Siin ei ole enam kohta sümpaatiatele või antipaatiatele, kõik on äärmiselt selge. Putin ja Lukašenka ja inimesed, kes teda toe-

tavad, on mõrtsukad. Need, kes annavad käsk ja täidavad neid, on samuti mõrtsukad. Kes neid hukka ei mõista ja toetavad, on nende kaasosalised. Sellepärast on meie kõigi kohustus aidata ukrainlasi.“

Valga vallavolikogu esimees Lauri

Drubinš sõnas, et sõda Ukrainas ei ole võitlus, mis määraks ühe või kahe riigi saatuse. „See on võitlus, mis otsustab tuleviku. Ja mitte ainult Ukraina, vaid maailma, Euroopa, Eesti, Läti ja Valga-Valka tuleviku. Ja määrab selle mitte päevadeks või nädalateks, vaid pikkadeks aastateks ja aastakümneteks.“ Ta rõhutas, et oluline on täna aidata Ukrainat, sest nemad peavad võitlust meie kõigi eest, kogu vaba maailma võitlust ning tänas valgalasi, kes tulid oma toetust avaldama sellele lühikesele, ent väga liigutavale meeleavaldusele (loe kõne tervikteksti allpool).

Nagu ütles samal päeval Lilli piiripunktis analoogilisel üritusel Läti poole pealt sõna võtnud ukrainlane, on iga väiksemgi toetus, inimlik puudutus praegu ukrainlastele oluline ning see, kui näed, et peetakse mees sinu riiki ja rahvast ning märgitakse hümnid, on vahet veelgi suurema kaaluga kui abivajajani jõudev käegakatsutav abi.

Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmiseks ja abistamiseks on Valga vallavalitsus astunud mitmeid samme, mille kohta avaldatakse regulaarselt teavet valla infokanalites.

Valgalased ja valkalased - ikka üheskoos. Fotod: Ivo Leitis

Valga Vallavolikogu esimees Lauri Drubinši kõne

Lauri Drubinš Valka keskväljakul. Foto: Ivo Leitis.

Valga Vallavolikogu esimees Lauri Drubinši kõne 2. märtsil toimunud meeleavaldusel Ukraina toetuseks

Seisin viimati teie ees nädal tagasi, kui tähistasime üheskoos Eesti Vabariigi 104. sünnipäeva. Selle ühe lühikese nädalaga on kõik muutunud. Me ei ela enam samas maailmas.

Sõda Ukrainas ei ole võitlus, mis määraks ühe või kahe riigi saatuse. See on võitlus, mis otsustab tuleviku. Mitte ainult Ukraina tuleviku, vaid maailma tuleviku, Euroopa tuleviku, Eesti tuleviku, Valga ja Valka tuleviku, meie tuleviku. Mitte päevadeks või

nädalateks, vaid pikkadeks aastateks ja aastakümneteks.

See ei ole venelaste sõda, nemad seda ei soovi. Tõendeid selle kohta on palju, näideteks sobivad nii katkematud meeleavaldused Venemaa suurlinnades, Ukrainas vangid langenud Vene sõdurite meeleheitlikud sõnumid kodustele kui mõnede Vene väeüksuste vastupanuta alistumine. Nad ei taha sõdida, nad on selleks sunnitud. See ei ole Vene sõda, see on Putini sõda, ukrainlased peavad end kaitsma. Peame seda mees. Arvestame sellega.

Sõja esimesed päevad Ukrainas

viibinud Euroopa delegatsiooni esindajalt Mati Maasikalt küsiti eile, kui emotsionaalne on see kõik tema jaoks olnud. Mati Maasikas vastas: „Minu emotsioonid on mitte ainult kontrolli all, vaid ei ole siin ka üldse olulised.“

Sõda tekitab äärmuslikke tundeid. See lammutab turvatunnet, rahu ja harjumuspärast elukorraldust. Sõda külvab segadust ja hirmu, valesid ja vaenu. Teeb kurvaks ja vihaseks. See kõik on mõistetav ja paratamatu. Kuid hoiame oma emotsioonid kontrolli all ja keskendume olulisele.

Oluline on aidata Ukrainat. Nemad peavad täna meie kõigi võitlust – kogu vaba maailma võitlust. Nad pole seda valinud, nad on selleks sunnitud. Ja neil on raske, aga nad on visad ja motiveeritud.

Eesti ja Läti teavad ajaloost, mida tähendab olla välja aetud oma kodust ja oma kodumaalt. Olla võõras võõral maal. Me teame. Me mäletame. Täna-seks sadast Eestisse jõudnud sõjapõgenikest saavad lähinädalatel tuhanded.

Avame oma ukseid neile, kelle kurjus on kodudest välja ajanud. Võtame nad sõbralikult vastu. Varustame toidu, riiete ja tarbeesemetega. Pakume tööd ja teenistust. Kuulame neid, räägime nendega. Igaüks saab aidata.

Oma abi saate pakkuda, pöördu-des kas omavalitsuse, Punase Risti,

Ukraina Seltsi või MTÜ Eesti Pagulasabi poole. Me tegutseme. Me ei vaata pealt. Me ei sulge silmi. Me tegutseme.

Kirjanik Tagore on öelnud: „Teie, kes te kõik minu vennad olete. Mitmesugune ja üks.“ Oleme selles kriisis kõik vennad ja õed. Erinevad, seda

küll. Kuid väljas ühe ja sama asja eest.

Sõltumata sellest, milline on meie vendade sünnimaa, rahvus või eluviis – oleme kõik koos väljas vabaduse, rahu ja õigluse eest. Me seisame oma maailma ja oma väärtuste eest.

Hoiame kokku! Slava Ukraini!

Kuidas toetada UKRAINA INIMESI?

Valga valla aastaringi auhinnad anti pidulikult üle

Valga arengusse väga suure panuse andnud Kalev Härki õnnitlesid vallajuhiid. Foto: Lea Margus

22. veebruaril anti Eesti Vabariigi 104. aastapäevale pühendatud pidulikult vastuvõtul Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses üle Valga valla aastaringi auhinnad, aga samuti maakondlikud teenetemärgid.

Seekord pälvisid Valga valla aastaring 2021 tunnustuse Angeelika Elvet, Õie Kiis, Valga Haigla infektsiooniosakonna kollektiiv, Marina Jerjomina ja Stuudio Joy ning Tanel Visnap. Valgamaa teenetemärgiga tunnustati Kalev Härki ja Eda Lepikut.

Angeelika Elvet on seisnud hea lasterikaste perede eest nii Valgamaa lasterikaste perede ühingat juhtides kui ka laiemalt. Elvet on ellu kutsunud Valgamaa laste sõbra tiitli, et pöörata tähelepanu neile isikutele ja organisatsioonidele, kes hoolivad laste käekäigust. Teist aastat järjest rõõmustab ta peresid, kes vajavad abi koolitarvetega.

Õie Kiis on õpetaja, nõustaja ja terapeudina professionaal, kes on palju panustanud aega, energiat, ja kogemusi just laste ja noorte vaimse tervise toetamiseks, seda mitte ainult pandeemia ajal, vaid kogu oma tööaja jooksul ja

terapeudina. Valgamaa pered on avaldanud palju tunnustust ning andnud kiitvat tagasisidet tema tööle.

Valga Haigla infektsiooniosakonna kollektiiv on üle aasta pidanud vastu karmides isolatsiooni ja ebamugavust põhjustavates töötingimustes. Töötajad on aidanud patsiente ravides ja hooldades ning leevendanud nende vaevusi ja üksindustunnet. Nad olnud nõus vabatahtlikult ja rõõmsameelselt patsientidega töötama isegi tavapärasest oluliselt suuremate töötundidega.

Valga MTÜ Stuudio Joy on juba 27 aastat pakunud kvaliteetset vaba aja

veetmise võimalust, loomingulist tegevust jagub nii lastele, noortele kui ka täiskasvanutele ning stuudio juhatajal on erakordne oskus ja võime luua häid emotsioone. Koroonaaajal, mil tuli õppida ellujäämiskunsti, toodi paljude piirangute kiuste kodulinna nii riigisest kui ka rahvusvahelist tunnustust.

Tanel Visnap on suur eeskujuna Valga valla noortele spordisõpradele. Ta võitis 2021. aastal kergejõustikus vaegkuuljate maailmameistrivõistlustel kaks kulda ja ühe pronksi. Samuti valiti ta meeste arvestuses Eesti aasta parasportlaseks. Samuti innustab ta kõigil elualadel rohkem panustama ka neid lapsi ja täiskasvanuid, kes on varem terviseprobleemide tõttu sellest loobunud.

Pidulikult tänuüritusel anti üle ka kaks Valgamaa maakondlikku teenetemärki, millest esimese pälvis **Kalev Härk**, kes on andnud Valga linna arengusse väga suure panuse. Tema eestvedamisel sai alustatud Valga keskvalja arendamisega ja mitme muu olulise projektiga. Muuhulgas on Härk juhata

liige Valga Muuseumisõprade Seltsis. Ajaloohuvilisena on ta uurinud Valga linna ajalugu ja koostanud linna kroonika internetilehekülje, mis on väga mahukas. Kalev Härk lööb kaasa kaitseliidu tegevustes ja on Kaitseliidu Valgamaa maleva Valga malevkonna pealiku abi.

Teine Valgamaa teenetemärgi saaja on **Eda Lepik**, 30-aastase staažiga sotsiaaltöötaja, kes umbes poole ajast on töötanud kohaliku omavalitsuse sotsiaalabi ameti juhatajana, hiljem aga Valga haiglas. Viimati oli ta ametis sotsiaaltöötajana SA Valga Haigla juures tegutsevas laste ja noorukite vaimse tervise kabinetis ja tema töö on alati olnud seotud teiste aitamisega. Eda Lepik on vabatahtlik Valgamaa puuetega laste vanemate ühingu, tema kaasabil on ühingu teenustesse jõudnud abi Norrast, mille toel on puuetega lapsed saanud osa toredatest laagritest.

Sügav kummarus veel kord kõiki-dele auhinna- ja teenetemärkide saajatele, kelle tegevuse mõju kajab veel kaua ja kaugale.

Sõbrapäeva rändkarikas

Sõbrapäeva rändkarika saamiseks panustasid paljud inimesed, eriti aga Erika Kesvatera (vasakult teine). Foto: Lea Margus

Sõbrapäeval võtsid head Eesti inimesed erinevates kohtades osa JJ-Street Tantsukooli algatusest „Tee me Eesti suurima südame“.

Üleskutsele teha inimeste abil suurim südame kujutis vastas 15 omavalitsust, suurima südame tiitli sai Valga ning meie omakorda jaga-

me seda Valka inimestega. Tiitli puhul saabus täna piirilinna ka rändkarikas, mille andsid vallavalitsuses üle tantsukooli esindajad Joel Juht, Mari Venski ja Erika Kesvatera.

Just Erika oli see, kelle eestvedamisel ja korraldamisel - ja muidugi ka 108 toreda inimese kaasabil - kak-

siklinna piiril südame kujutis moodustati.

Rändkarikas anti üle esmakordselt ja sellest algatusest võiks korraldajate sõnul kujuneda tore traditsioon.

Aitäh veelkord, Valga ja Valka südamlilikud inimesed.

Valga valla kaasava eelarve rahvahääletuse tulemused on selgunud

Valga valla kaasava eelarve rahvahääletusel sai enim hääli idee rajada Valga Põhikooli jalgrattaparkla (168 häält) ja teisele kohale tuli 89 häälega minirampide rajamine Tsirguliina ja Lüllemäele.

Kuna nimetatud objektid asuvad ka erinevates valla piirkondades, siis viiaksegi ellu kaks rahvahääletusel enim hääli saanud ideed. Vastavalt määrusele viib ideed ellu vallavalitsus koostöös idee esitajaga hiljemalt järgmise aasta lõpuks.

Rahvahääletuse tulemustega saab tutvuda elektroonilises infosüsteemis VOLIS <https://www.volis.ee/gvolis/osale/index/738?kid=340361>

Valga valla kaasava eelarve menetlemise korra järgi jaotatakse kogusumma, 50 000 eurot, vähemalt kahe rahvahääletusel kõige rohkem hääli saanud idee vahel, tingimusel, et need asuvad valla erinevates piirkondades. Ühe objekti maksimaalne rahastussumma on 25 000 eurot.

22. november – 10. detsember 2021. a toimunud ideekorje järel laekus Valga valla kaasava eelarvesse 14 ettepanekut. Ideede sõelumiskomisjoni läbis 9 ideed, mis pääsesid rahvahääletusele. 10.–28. veebruaril toimunud rahvahääletusel osales 425 inimest, kes andsid kokku 615 häält.

Kaasav eelarve on olemuselt üks osalusdemokraatia avaldumise vorme. Eri riikides on kaasavat eelarvet rakendatud üsna erineval moel, kuid ühine on see, et elanikke kaasatakse ühel või teisel viisil omavalitsuse tegevusplaanide koostamisse.

Ajalehte Valga Teataja annab välja Valga Vallavalitsus
E-post: teataja@valga.ee
Reklaam: 5373 6992
Toimetust: 766 9902 või 5307 4109
Küljendus, kujundus, teostus: South OÜ/ OÜ Paul Meedia
Trükk: AS Kroonpress

Raamatukogude aastal räägime Valga valla raamatukogudest

Tänavune aasta on kuulutatud raamatukogude aastaks. Valga vallas on käesoleva aasta seisuga kümme raamatukogu - keskraamatukogu ja üheksa haruraamatukogu. Just raamatukogude aastal on kohane vaadata tagasi, aga ka ettepoole – kust me tuleme, kus oleme praegu ja kuhu oleme teel. Tutvustame meie tublisid raamatukogusid ükshaaval, esimesena tuleb juttu Hargla raamatukogust.

Hargla raamatukogu on tagasi juurte juures

Hargla raamatukogu sünniajaks saab lugeda aega enam kui sajand tagasi, 1921. aastal, mil Valgamaa koolivalitsus soovitas laiendada olemasolevaid ja luua uusi raamatukogusid, et tõsta hariduse taset ka väljaspool kooli. Plaan oli seda teha arvestusega, et kaugem lugeja ei elaks enam kui kümne versta kaugusel. Taheva valla koolivalitsus kutsus 6. märtsil 1921 kokku koosoleku, et arutada raamatukoguvõrgu loomist. Koosoleku protokollist saab lugeda, et „koosolek, raamatukogu tarvidust silmas pidades ja mõteldes nii laste kui ka

täiskasvanute tarvidust, otsustas avada rahvaraamatukogu Taheva vallamaja juurde, kus leiduks nii laste kui ka täiskasvanute kirjandust“. Raamatukogule sai nimeks „Valgus“ ning piirkonnaks oli Taheva vald kahe kooli ja mõisaga.

Aktiivseteks asutajaliikmeteks olid kohaliku Taheva algkooli juhataja Hugo Kõomägi ja õpetaja Meeri Raudsepp. Esimeseks raamatukoguhoidjaks saigi Meeri Raudsepp, pidades seda ametit märtsikuust 1921 kuni 31. augustini 1922. Seejärel lahkusid Kõomägi ja Raudsepp Taheva algkoolist ja vallavalitsus korraldas uued õpetajate valimised, mille tulemusena sai kooli uueks juhatajaks Jaan Kokk ja õpetajaks Jenny Rebane. Jenny Rebane võttis enda õlule ka kohaliku rahvaraamatukoguhoidja kohustused. Raamatukogu asus tol ajal Taheva algkoolis õpetaja kitsukeses korteris, mahtudes ära ühte kappi.

Alates 14. jaanuarist 1931 muudeti Taheva valla Hargla Rahvaraamatukogude seltsi Hargla raamatukogu Taheva valla avalikuks raamatukoguks. Raamatukogu töö korraldati ümber, võeti kasutusele lugejakaardid, vähe-

haaval oli suurenenud raamatute arv ja lugejate pere. Raamatukogu muutus Hargla elanike seas populaarseks, pakkude üsna mitmekesist lugemisvara.

1940. aastal puhastas nõukogude võim raamatukogu kodanlikust kirjandusest ning asendas marksismi-leninismi rajajate teostega. Teise maailmasõja ajal sai kool kannatada, purustatud olid ukSED-aknad, rüüstati ka raamatukogu.

Allesjäänud köited mahtusid jälle lahedasti ühte kappi.

Järgnevatel aastatel vahetus kaader väga sageli. Kuid 1. augustil 1953 alustas Hargla raamatukogus tööd Salme Kokk, kel jätkus tahet ja visadust 16 aastaks sellel alal püsida. Need olid viljakad tööaastad kultuuripõllul, tema osa Hargla kultuuriloos on suur. 31. märtsil 1969 lahkus ta Hargla raamatukogust, kuna edutati Taheva külanõukogu esimeheks. Alates 16. maist 1969 alustas Hargla raamatukogus tööd Leili Onkel, kes oli raamatukoguhoidja 18 aastat ja ka tema panus on olnud väga suur. Leili Onkeli järel tulangi raamatukogusse mina, Marge Sulev, saades Leililt kaasa esimesed õpetused ja kogemused.

Tollal oli raamatukogu minu kodust vaid mõne sammu kaugusel, käisin seal tihti ja lugesin päris palju ja ühel hetkel ütles Leili, et sooviks ära pensionile minna, ning kutsus mind enda asemele. Nüüdseks on sellest möödunud 35 aastat.

Esimesi aastaid meenutades tuleb kõigepealt meelde tahmane ja suitsune raamatukogu. Põhjus selles, et raamatukogu all asus katlamaja, sealt imbus suits üles, raamatud olid täiesti tahmased. Vahel oli ruumides nii paks suits, et pidi lausa aeg-ajalt õue minema. 1993. aastal sai raamatukogu uued ruumid endisesse Hargla lasteaeda.

Alates 2017. aastast oleme ühes majas Hargla kooliga. Ring oli täis saanud.

Raamatukogu oli jälle kooli juures, samas majas, kus asus Hargla kooli eelkäija, Taheva algkool.

Kui küsida minult, et räägi mõni lõbus lugu, siis meenub mulle niisugune: „Tuleb üks proua raamatukokku ja küsib: „Mul on lapsele raamatut tarvis, aga ma ei mäleta nüüd enam, mis see pealkiri oli, justkui mingid viljaterad või midagi sellist...“. Arutasime siis natuke seda asja ja tuli välja, et temal on tarvis „Kuristik rukkis“. See seik paneb mind ikka ja jälle muhelema.”

Või teine näide pealkirja seostamisest millegagi. Härra küsib: „Ma tahaks seda uuemat raamatut, mis on kuidagi puudega seotud, vist kaane peal ka on puud...“. Tollal oli hästi „kuum“ raamat A. Kasemaa „Rannamännid“. Just seda tema sooviski.

Möödunud aastal sai Hargla raamatukogu 100aastaseks. Koroonapiirangute tõttu suuremat avalikku tähistamist teha ei saanud, küll aga algatasid Hargla kooli 7. klassi õpilased koos kohaloo õpetajaga kampaania „100 raamatut Hargla raamatukogule“. Kogukonna kodulehel Kotus oli üleval üleskutse annetada-kinkida vähekasutatud liigseks muutunud raamatuid ja ka jälgida, et raamatukogul seda teavikut juba ei ole. Neid raamatuid tuli ikka kaugelt üle saja. Siinkohal tänan südamest kõiki annetajaid! Väga ilus ja asjalik algatus, mida võiks teisteski raamatukogudes teha.

Et lapsi ja noori rohkem lugema ärgitada, oli möödunud suvel lastele suvelugemine, ka sel suvel jätkame sellega. Tasahaaval muutub lugemine ka laste ja noorte seas populaarsemaks.

2022 on raamatukogude aasta. Hea Hargla kandi rahvas, olete alati olnud tublid lugejad ja tulge ka edaspidi julgesti raamatukokku. Ootan teid!

Kirja pani Hargla raamatukogu juhataja Marge Sulev (ametis olnud 35 aastat).

Valga Vallavolikogu kinnitas valla 2022. aasta eelarve

Valga Vallavolikogu kinnitas 23. veebruaril toimunud istungil Valga valla 2022. aasta eelarve kogumahus 25 347 671 eurot. Eelarve kinnitamise poolt hääletas 14 volikogu liiget, vastu oli 7 ja erapooletuks jäid 3 liiget.

Põhitegevuse eelarve tuludeks määrati 22 425 693 eurot, põhitegevuse kuludeks läheb 21 345 643 eurot. Investeeringuid planeeritakse teha koos laenuintressidega 5 147 632 euro ulatuses. Laenu võetakse tänava vastavalt volikogu varasemale otsusele 1 720 000 eurot ning kohustusi tuleb tagasi maksta 1 078 838 eurot. Enam kui 7% palgatõusu said tänava haridusvaldkonna töötajad. Vastavalt alampalga kokkuleppele tõuseb töötasu alammäär ligikaudu 12%.

Valga vallavanem Monika Rogenbaum tõdes, et eelarve koostamine osutus väga keeruliseks. „Ootused ja vajadused on oluliselt kõrgemad, kui valla rahaline seis lahendada lubab. Varem võetud kohustused nõuavad täitmist ning alaplaneeritud kulud tegelikkusega vastavusse viimist. Näiteks võib tuua Sooru kergliiklustee, mis valla eelarvestrateegias on arvestatud lausa omaosaluseta, vaid väliste toetuste arvelt maksumusega 180 000 eurot, kuid mis tegelikkuses maksab 227 000 eurot, millest vallapoolne panus on 147 000 eurot. Loomulikult kannatab ka vallaeelarve hüppeliselt tõusnud elektrihindade käes, lisaks on tõusnud maapiirkondade asutuste gaasi- ja õlikütte hind,“ lausus Rogenbaum.

Siiski tõdes Rogenbaum, et keerulistes finantstingimustes on õnneks leitud lahendus, näiteks Valga koolidele vajaliku uue spordihoone püstitamiseks, keskväljaku ääres Valga linna vanima puithoone restaureerimiseks, abivajajatele teenusmaja ehitamiseks ja Jaanikese motokompleksis kastmissüsteemi rajamiseks. Tööd käivad Valga ekstreemspordihallis, kus vahetatakse katusekate ja paigaldatakse soojustus, samuti Õrus, kus lasteaia ja noortekeskuse ühis-kasutuses olev maja saab kaasaegse küttesüsteemi.

Vallavolikogu rahanduskomisjoni esimehe Kristel Orula sõnul oli uue eelarve peamine eesmärk saavutada tasakaal. „Vaidluskohiti investeeringute teostamise ning kulude planeerimise osas on tekkinud mitmeid, kuid leian, et koostatud eelarve hindab valla reaalset finantsvõimekust,“ sõnas Orula.

Valga Vallavalitsus töötab maksimaalselt selle nimel, et projektoetuste abil valda lisavahendeid saada. Erinevatesse fondidesse on läinud või minemas mitme olulise tee rekonstrueerimistaotlused, toetust on saanud Karula hooldemaja ventilatsioonisüsteemi ehituseks, valminud on Avatud Noortekeskuse rekonstrueerimiseks vajalik ehitusprojekt, mis on aluseks peagi avatavast meetmest investeeringutoetuse taotlemisel. Valga ujula on samuti plaanis rekonstrueerida juba 2022. aasta suvel, selleks kombineeritakse riigieelarvest saadud toetust maa-kondliku arengustrateegia toetusmeetme abiga.

sekses on selleks täiskohaga õpetajad,“ rõhutas Mägi. „Päasukese lasteaia hoone tuleviku otsustab vald siis, kui üleviimine on läbi viidud. Peame arvestama, et hoone ülalpidamisega kaasnevad kulud, seega tühjalt seisma seda ei jäeta.“

Valga vallavanem Monika Rogenbaum lisas, et otsuste näol on tegemist sisulise jätkuga Valga linna haridusvõrgu korrastamisele.

„Oluline on viia haridusvaldkonna teenused vastavusse tegeliku olukorra ja elanike vajadustega, selleks peame pakkuma kaasaegseid tingimusi ning ühtlasi vähendama hoonete alakasutust,“ rääkis Monika Rogenbaum. „Vii-

mase kümne aasta jooksul on oluliselt panustatud õppetingimuste parandamisse näiteks Valga Põhikoolis, Valga Gümnaasiumis kui Valga Priimetsa koolis. Kaugõppe- ja lasteaia teenuse ajakohastamine on samm edasi.“

„Suur tänu Päasukese, Kasekese, Buratino ja Walko lasteaedadele, Priimetsa Koolile, Valga Kaugõppegümnaasiumile ja Valgamaa Kutseõppekeskusele, kes pikas aruteluprotsessis süvenenult osalesid ja oma mõtteid ning ettepanekuid esitasid,“ tänas vallavanem õppeasutusi sisuka ja meeldiva koostöö eest.

Valga Vallavolikogu koguneb küsimusi arutama 30. märtsil.

Valga haridusvõrku ootab ees kaks ümberkorraldust

Valgas on lõpusirgele jõudmas haridussüsteemi kaks muudatust, mida omavalitsus on aastaid ette valmistanud. Ühe olulise sammuna antakse riigile üle seni valla hallata olnud kaugõppeteenus ning teisena liidetakse lasteaed Päasukese rühmad Buratino ja Kasekese lasteaedadega.

„Nii vallale kui elanikele on kõige olulisem, et mõlema teenuse kättesaadavus säiliks ja kvaliteet ei kannataks. Seepärast pole ühtegi otsust tehtud kiirustades, vaid oleme kõik võimalused põhjalikult läbi kaalunud ja kaasanud kõik osapooled. Praeguseks võime kindlad olla, et nii kaugõppes hariduse omandamise võimalus kui lasteaia teenus on ka edaspidi kõigile soovijatele tagatud,“ rääkis Valga asevallavanem Maarja Mägi.

„Oleme ettevalmistuste käigus vestelnud nii mõlema õppeasutuse juhtkonnaga, koolipere kui hoolekogudega ning jõudnud arusaamisele, kuidas vajalikke muudatusi kõige paremini läbi viia. Kuna sisulised küsimused on läbi arutatud ja põhimõtteline suund paigas, siis otsustas vallavalitsus täna suunata mõlemad küsimused volikogule lõpliku otsuse langetamiseks,“

lisas Maarja Mägi.

Kaugõppe pakkumise vallalt riigile üleandmist on ette valmistatud juba aastaid ning tänaseks on Haridus- ja Teadusministeeriumi eestvedamisel sobiv lahendus leitud. Teenust hakkab senise Valga Kaugõppegümnaasiumi asemel sügisest pakkuma Valgamaa Kutseõppekeskus, kus selleks on käimas vajalikud ettevalmistused.

„Kutseõppekeskuses on kaugõppijatele pakkuda uued, kaasaegsed ruumid, säilib ka e-õppe võimalus, mida valdav enamus õppijaid kasutab juba täna. Kaugõppegümnaasiumi tühjaks jäävale hoonele tuleb vallal veel rakendus leida,“ täpsustas Maarja Mägi.

Päasukese lasteaia rühmade ühendamine Buratino ja Kasekese koosseisudesse tingis laste arvu pidev vähenemine ning kavandatav seadusemuudatus, mis seab uued nõuded lasteaedade õppekeelele.

„Päasukese lasteaia puhul integreeritakse rühmad teiste, juba toimivate lasteaedade koosseisu, kus neile ehitatakse välja uued ruumid. Lisaks saavad lapsed võimaluse keelekõmb-luseks ning osalemiseks muusika- ja liikumistundides, Buratinos ja Ka-

Uus Valga Vallavalitsuse kultuurispetsialist

Alates 1. märtsist on Valga Vallavalitsuses kultuurispetsialistina ametis Janeli Nielson.

Kultuurivedurina alustav Janeli on lõpetanud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse erialal, varasematel ametikohtadel on tema töö olnud seotud peamiselt lastekaitse valdkonnaga.

Janeli Nielson märgib ise, et Viljandis omandatud kultuurikorralduse õpingud on toetanud tema huvi korralduse, turunduse, inimestega töötamise ning hea haldjana üritustele ning tegevustele kaasa aitamises. „Kuigi peale ülikooli lõpetamist pole ma peamiselt erialast tööd teinud, olen siiski end proovile pannud kultuurivallas vabatahtlikku tööd tehes. Ka sotsiaaltööd tehes oli minu suureks sooviks kultuurivaldkonda panustada, et näidata, mida olen õppinud ja mida saaksin oma kodukohale tagasi anda.“

Janeli märgib, et varasemad töökogemused on teinud temast kiire õppija, väga hea suhtleja ja inimeste mõistja. „Naudin meeskonnas töötamist ning üksteise ideede jõustamist ning ühiselt parima lahenduse leidmist. Töötades on minu jaoks tähtis ka see, et töö tulemus kergendaks, parendaks või looks uusi võimalusi millelegi suurele või tähtsale.“

Janeli Nielson on Valga valla elanik ning lõpetanud Valga Gümnaasiumi. Vastne kultuurispetsialist lisab, et tal on suur rõõm, kui saab just koduvalla kultuurispetsialistina näha oma töö vilju, nendest rõõmu tunda ning sellega toetada Valga valla kultuuriinimesi.

Vallavalitsus soovib uuele ametnikule toredaid ettevõtmisi kultuuripöllul ja toetavaid kolleege!

Uus Valga välitööde juht

Valga Vallavalitsuses asub välitööde juhina ametisse Enno Kase, kelle varasem töökogemus läbi aastate on olnud seotud heakorra ja hoolduse valdkonnaga.

Enno Kase on varasemalt ametis olnud nii aselinnapeana Valga linnavalitsuse kui ka asevallavanemana vallavalitsuse koosseisus, mõlemal juhul on üheks vastutus- alaks olnud heakord omavalitsuse territooriumil.

Pikaajaline töö Valga omavalitsuses on andnud hea ülevaate vajalikest töödest, personalist ja kasutada olevast tehnikast. „Enda positiivseteks omadusteks loen head üldistusvõimet, terviku nägemist, kiiret otsustusvõimet, head suhtlemisoskust, heatahtlikkust, järjekindlust, sõbralikkust, kõrget pingetaluvust ja head organiseerimisvõimet,“ märgib Kase. Ta lubas anda oma panuse, et aidata vallahoolduse tegevuskava ellu rakendada ning valla objektide ja rajatiste värskendada.

Palju edu hooldusjuhi rohkelt väljakutseid pakkuvast ametist!

Esimene eestlasest linnapea—proviisor Johannes Märtsen

120 aastat tagasi valiti Valgas ja Eesti ajaloos esimene eesti rahvusest linnapea — Johannes Märtsen.

23. märtsil käesoleval aastal möödub 120 aastat esimese eestlase linnapeaks saamisest.

Just Valga oli esimene linn, kus omavalitsus läks eestlaste kätte. 1901. aasta detsembris saadi tänu edukale koostööle lätlastega volikogus 12 kohta. Minevikku tagasi vaadates on Valga linnal vägagi põhjust uhkust tunda — siin oli eestluse ideed külvamas esimene eestlasest linnapea Johannes Märtsen, keda tunti kui selge pea ja kindla käega juhti. Märtsen valiti linnapeaks 16. veebruaril 1902 ning ta asus ametisse 23. märtsil 1902. Linnapeana juhtis ta Valgat edukalt 15 aastat — kuni 30. märtsini 1917.

Johannes Märtsen sündis 13. augustil 1868. aastal. Tema isa oli Löve karjamõisa rentnik, Liigimetsa talu omanik. Märtsenite peres oli kolm poega, Johannes oli vanim. 7-aastaselt viidi Johannes Viljandisse saksakeelsesse poeglaste algkooli Friedrich Kuhlbari õpilaseks. Seejärel õppis Johannes Tartu linnakoolis ja kreiskoolis. Ta töötas apteekri õpilasena erinevates apteekides Peterburis, Tartus ja Kambjas. 1891. aastal asus Johannes Märtsen Tartu Ülikooli farmaatsiat õppima ja omandas apteekri kutse. Ülikooli lõpetamise järel rentis Märtsen Tõrvas apteegi, kus töötas aastatel 1893-1898, lisaks oli ta seal kohaliku tuletõrje seltsi esimeheks. 1903. aastal avas ta apteegi Valgas Pihkva tänav 18 hoones. Apteekri töö kõrvalt sekkus ta aktiivselt ka kohaliku poliitilisse ja ühiskondlikku ellu. Juba 1902. aastal sai temast Valga ja ühtlasi kogu Eesti esimene eestlasest linnapea!

Märtsenile pühendatud kultuurisündmusel lavastame tema linnapeaks saamise loo 22. aprillil kell 17 Valga raekoja ees.

Esineb segakoor Rõõm koos muuseumisõprade seltsi liikmete ja huviringi noortega.

Peale etendust on võimalik külastada Valga raekoda. Olete oodatud.

Marju Rebane

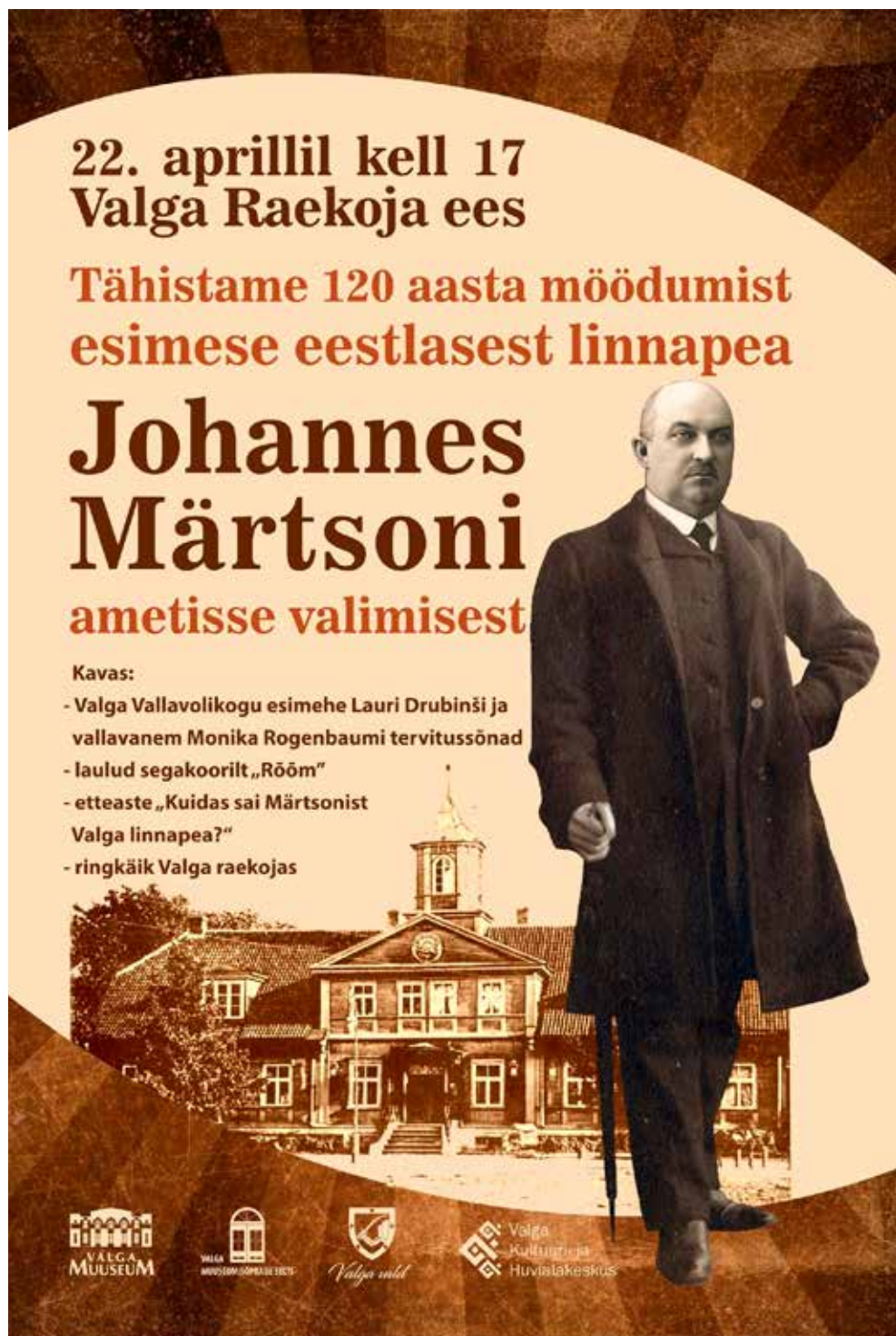
Uus rubriik ja võimalused ettevõtluskeskkonna tutvustamiseks

Valga Teatajas avaneb RUBRIIK „SÕNA ON ETTEVÕTJAL“, kus hakatakse avaldama artikleid ettevõtlusest. Oodatud on ettevõtjate arvamuskirjed ning lubatud on ka uhkustada oma ettevõtte saavutustega. Teretulnud on illustreeriv pildimaterjal.

Milliseid lugusid ootame?

Rubriigis võiksid leida kajastust näited heast ettevõtte mikrokliimast, mingist innovatsioonist või uuendusest ettevõttes (uued turud, tooted, teenused, müügikohad jms), eduka koostöö näited, lood tähtsündmustest ning tublide töötajate tunnustamisest ja kõik muu, mis vallaelanikest lugejaile võiks huvitav olla.

Oodatud on nii positiivsed edulood kui ka arvamuskirjed, mis sisaldavad ideed ning ettepanekuid valla ettevõtlusmaastiku parendamiseks ning koostöö arendamiseks. See rubriik pole mõeldud kommertstekstide avaldamiseks. Soovime anda ettevõtjatele sõna, et saaksite tutvustada oma ettevõtte “köögi poolt” ehk seda, mis igapäevaelus ei pruugi nii nähtav olla.

Lood tuleks saada Valga Teataja toimetusele aadressil: teataja@valga.ee hiljemalt kuu 10. kuupäevaks. Lugu- de ja arvamuskirjete avaldamine on tasuta. Avaldamisel lähtub Valga Teataja toimetusest heast ajakirjandustavast ning jätab endale võimaluse saadetud artikleid redigeerida.

Valga vallas on äriregistri andmetel registreeritud üle 1800 ettevõtte ja asutuse. Paljud ettevõtted on passiivsed, osad ettevõtted on küll registreeritud Valga valda, aga tegutsevad mujal, on ka vastupidi- mujal registreeritud ettevõtted pakuvad teenuseid Valgas.

Seetõttu pakume alates märtsist Valga vallas teenuseid ja tooteid pakuvatele ettevõtjatele **VÕIMALUST OMA ETTEVÕTET TUTVUSTADA JA AVALDADA KONTAKTANDMEID VALGA VALLA KODULEHEL.**

Mida selleks on vaja teha?

Ettevõtja peaks avama Valga kodulehel rubriigis ETTEVÕTJALE/Valga valla ettevõtted (www.valga.ee/etevotted) taotlusvormi, laadima selle

alla, täitma infoväljad ja saatma allkirjastatult vallavalitsuse e-posti aadressile valga@valga.ee.

Vallavalitsus avaldab ettevõtja poolt esitatud andmed veebilehel tasuta. Ankeedi alusel sisestatakse ja avaldatakse info valla kodulehel 5 tööpäeva jooksul, arvates ankeedi laekumisest. Hiljem, andmete muutumisel, on ettevõtja kohustatud esitama uue taotluse. Valga Vallavalitsus ei vastuta ettevõtluse rubriigis andmete õigsuse eest, kui ettevõtja on jätnud info muudatuste kohta esitamata.

Taotlust allkirjastades kinnitab ettevõtja esitatud andmete õigsust ja annab nõusoleku andmete avaldamiseks veebilehel www.valga.ee vastavalt esitatud taotlusele. Samas saab ettevõtja anda märku soovist liituda ettevõtluslistiga e-posti teel info saamiseks või sellest keeldudes.

Loodame, et ettevõtjad on aktiivsed neid võimalusi kasutama!

Täiendav info:

ettevõtlus- ja arenguspetsialist Mare Raid, mare.raid@valga.ee, 5349 8683.

Foto: Maritta Pillaroo

MTÜ Tramburai ja Bamba on Kaagjärve mõisas tegutsenud tänaseks juba pea kümme aastat. 2013. aasta suvel tegime algust lastelaagrite korraldamisega Karula-Lüllemäe Tervise- ja Spordikeskuses. Järgmisel aastal hõivasime oma tegevustega Kaagjärve mõisa ruumid.

Tramburai ja Bamba põnevatest teemalaagritest on osa saanud roh-

kem kui 600 last üle Eesti. Kõige populaarsemaks on osutunud MägiManni metsakool, mille jooksul õpivad lapsed loodust tundma, ning Vabalava laager, mis toetab noorte talentide huvi näitlemise ja teatrikunsti vastu. Põnevaid elamusi on pakkunud spordilaager Muskel trimmi ja Harry Potterist inspireeritud Völukämp.

Juba mitmendat aastat järjest oleme aidanud malevanoortel tööeluga

tutvust teha. Noored on meie kõigi tulevik ja kui on võimalik nende arengusse panustada, siis oleme seda igati toetanud. Kaagjärve mõisa ümbruse haljastustööd on saanud teostuse just tänu malevlastele.

Samuti on MTÜ Tramburai ja Bamba eestvedamisel toimunud kogukondlikud jaanipäevad, aga ka mitmed rahvaüritused selliste tuntud tegelaste seltsis nagu näiteks

Taukar, Ivo Linna ja Anne Veski. Oleme pidanud ka pulmi ja sünnipäevi ning viinud läbi inspireerivaid koolitusi ja arendavaid töötubasid.

Kuna üheks meie suureks sooviks on panustada kogukondade ja külaelu arengusse, siis MTÜ Tramburai ja Bamba kaudu on nii mõnigi kohalik aktivist endale rakendust leidnud - kes laagrikasvatjana või malevlaste rühmajuhina, kes aga hoopis koolitaja, koka või ehitajana.

Oma tegevuste jätkamiseks toimime ka meie nagu üks tavaline normaalne MTÜ - kirjutame projekte ja pärast anname aru. Võime öelda, et meie suured sõbrad on näiteks Valga vald, Valgamaa Partnerluskogu ja Eesti Noorsootöö Keskus. Oleme soetanud vahendeid laagritegevuste läbiviimiseks, kogukondlike projektide ellukutsumiseks ning kõõgi kaasajastamiseks.

Viimase projekti raames, mille kirjutasime Valga valla kogukonna arenguvoor, jõudis meieni üks üllingepliit. Võite vaid ette kujutada seda võidurõõmu ja aja kokkuhoidu, kui malevlastele lõunasöögiks mõeldud viissada kartulit korraga keenuks sai või kui viiskümmend laagrilist korraga laua taha suppi sööma asusid. Koostöö vallaga on alati sujunud ja me oleme ütle mata tänulikud, et mittetulundusühingutele on loodud erinevad rahastusvõimalused, mille abil on oluliselt kergem oma tegevusi planeerida.

Maritta Pillaroo

Tartu tänava jalgrattatee info

Valga Vallavalitsus väljastab projekterimistingimused Tartu tänava jalgratta- ja jalgte projekti koostamiseks

Antud projekterimistingimuste alusel on ette nähtud Tartu tänava sõidutee äärde jalgratta- ja jalgte rajamine. Kavandatud jalgratta- ja jalgte ulatub alates Ramsi veski sillast kuni Tartu tänava ja Lepa tänava ristumiskohani. Tee on plaanis rajada riiklikust meetmest „Kohaliku omavalitsuse investeeringud jalgratta- või jalgteedesse“ toetuse saamisega projekti „Tartu tänava jalgratta- ja jalgte rajamine Valga linnas“ elluviimiseks 2023. aastal.

Valga Vallavalitsus viis läbi projekterimistingimuste andmise avatud menetluse. Avatud menetluse raames sai ettepanekuid esitada ajavahemikus 21.03.2022 – 4.04.2022. Esitatud ettepanekute arutamine toimub vajadusel 5.04.2021 kell 14.00 Valga Vallavalitsuses (Puiestee tn 8, Valga linn) II korrusel saalis nr 200. Teade projekterimistingimuste andmise menetluse algatamise kohta on avaldatud ka ajalehes Postimees.

Projekterimistingimuste eelnõuga on võimalik tutvuda Valga valla kodulehel ja etteregistreerimisel Valga Vallavalitsuses (Puiestee tn 8, II korrus, kabinet 207).

Täiendav info ja küsimused: ehitusjärelevalve spetsialist Iivika Vooe, iivika.vooe@valga.ee, tel 5156491.

Chris Marcus Krahv töö Eestile noorte EMI hõbeda!

15. märtsil algasid Põhja-Soomes Keemis koos täiskasvanute MM-iga ka juunioride MM- ja noorte EM-võistlused suusaorienteerumises.

Eesti koondise jaoks algas võistlus suurepäraselt, sest väga südika sõiduga võitis noorte EMI hõbemedali Chris Marcus Krahv.

3,1 km pikkusel rajal võitis kulla rootslane Tim Lundberg ajaga 9.23, Chris Marcus Krahv jäi võitjale alla vaid 5 sekundiga. Pronksi teenis soomlane Pyry Riissanen ajaga 9.33.

Päevakangelasena tegi kiire intervjuu vallavalitsuse spordi- ja noorsootöö spetsialist Tõnu Vahtra.

Millised tunded sind peale esimese individuaalse EM-i medali võitmist valdavad?

„Tunne on suurepärase, kuid tööline emotsioon ei ole veel täielikult kohale jõudnud, kuna ei suuda siiani uskuda, et Euroopa meistrivõistluste hõbe on minu.“

Kuidas tänane võistlustrass sulle tundus ja sobis?

„Rada oli väga kiire loomuga ja kõik tuli kiirelt, suutsin raja algusest lõpuni läbida sujuvalt ja hea hooga ning etappe ilusti ette lugeda. Minule sobis see rada väga hästi, kuna sai terve raja kiirelt läbida ja punkte ei olnud palju, mis andis aega sõitmiseks.“

Millised on sinu ootused järgnevatel päevadel, kui kavas on järgmised distantsid?

„Kindlaid ootusi ei sea, lähen järgnevatel päevadel puhta mõttega peale, et suudaks teha positiivsed sõidud. Peale tänast medalit on kindlasti tunne hea ja annab teada, et vormi on ning kõik on võimalik.“

Võistlused kestavad nädala lõpuni, seega on Chrisil võimalik veelgi medali kohti teenida.

Valga vallast pärit sportlasele Chris Marcus Krahvile eraldas Valga Vallavalitsus hooaja alguses EM-il osalemiseks toetust. Palju õnne ja edu edasiseks!

Valga sõjamuuseum uuenemas

Foto: Meelis Kivi

Aastaid oleme olnud murelikud, et muuseumil on puudunud korralik rändnäituste saal. On saanud seda muret kurta paljudele poliitikutele ja ministrite esindajatele.

Aasta alguses saime aga suure rõõmusõnumi osalisteks. Nimelt oli kultuuriministeerium otsustanud eraldada meile 200 000 eurot just nii pikka aega oodatud rändnäituste saali ehituseks, ühendatuna muuseumi peahoonega. Rändnäituste saali saab tulevikus kasutada paralleelselt

ka väiksemate seminaride läbiviimisel. Oleme väga tänulikud, et Valga Vallavalitsuse inimesed on lahkelt appi tulnud lähteülesande koostamisel kui ka hange ettevalmistamisel. Kahtlemata vajame heade asjatundjate abi ehitusprotsessigi käigus. Loodame juurdeehitistega aasta lõpuks ühele poole saada.

Juurdeehitise valmimisel oleks kohe ees seisnud uus mure inventari näol. Onneks selles osas naeratas meile jälle suur õnn. Kuuldavasti võetakse pealinnas ette väga põhjalik Rahvusraamatukogu

renoveerimine. Nii õnnestus kaubale saada sealse heas korras oleva inventari osas ning tuli leida sponsor suure koguse mööbli transportimiseks Tallinnast Valga. Sellist abi oleme otsinud varemgi ja ka seekord tuli Rain Transport AS meile järjekordselt appi. Muuseumi meestevägi koos vabatahtlikega sõitis vabariigi aastapäeva järgse päeva varahommikul Tallinna ja ees seisis mitu tundi kiiret mööbli demontaaži ning välisukse juurde toimetamist. Varakult oli kohal ka Rain Transporti AS suur veok.

Esialgselt hindasime oma võimed üle. Plaanisime laadimise lõpetada kahe tunniga, läks aga neli. Kõige keerulisem oli suurte ja turvaliste klaaskappide ja vitriinide laadimine ning pakkimine. Koorem sai nii tihe, et tuli nii mitmest ihaldatavast asjast loobuda.

Veose eripära tõttu võttis ka sõit tavalisest rohkem aega ja jäime tee peal suure lumetormi kätte. Valgas ootas meid veel täiendavalt üle kümne appi tulnud inimese ja mahalaadimine õnnestus veel lõpule viia sama päeva hilisõhtul. Suured tänud kõigile, kes sellel päeval muuseumile appi tulid.

Tallinnast toodud spetsiaalsed kaardi sahtelkapid said juba järgnevatel päevadel hoidlas kokku monteeritud. Klaasvitriinid ja -kapid ootavad garaaži all aga oma aega. Neid sai ka rohkem ning on võimalik muuseumi hoones veel mujalgi kasutada.

Muuseumi esimesel korrusel õnnestus aastavahetusel teha ka korralik remont OÜ Jaktise kaasabil. Esimese trepikoja põrandasse valati epoksiidisse sõjateemalised plakatid ning sellise

lahenduse uudistajatest igapäevaselt puudust ei tunne. Kuna see oli ka oma meeskonnale tõsine proovitöö, siis on põhjust rõõmustada.

Valga politseimaja seinte maalingu autorid Lilli Maire Adson ja Kirke Tamm on meilgi muuseumi esimese korruse seintele oma kunstitööd teostamas. Seda muidugi militaarsematel teemadel. Samas suur klaaskapp hakkab aga õige pea täituma militaarmudelitest. Tankide ja muu sõjatehnika kokkupanekuga on tegev meil tehnika- ja mudelismiring.

Valga sõjamuuseumis võib viimasel ajal kaunis sagedasti näha ka PPA inimesi. Ei olda mitte ainult muuseumi külastamas, vaid politseinikud on võtnud ette suuremad uuendused muuseumis oma osa uuendamisel ja atraktiivsemaks muutmisel. Uuenduste raames on kõige muu kõrval PPA õuealale ka piiririba näidist välja ehitamas käesoleval kevadel.

SA Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon- Valga sõjamuuseum on Euroopas omanäolisem muuseum just seetõttu, et ta ühendab läbi muuseumi ekspositsiooni kui ka läbi ühistgevuste ühe riigi kõiki jõustruktuure. Koostöösse on tõmatud piiriülesele ka lõunanaabreid. Nii püüavad ka meie koostööpartnerid anda endast parima ühistöösse.

Rõõmsaid elamusi meie keskel!

Meelis Kivi, SA Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon- Valga sõjamuuseumi juhataja

Kuidas saan ise võimalikeks kriisideks valmistuda?

On selge, et tänane julgeolekuolukord ning Venemaa sõjategevuse suurendamine Ukrainas omab ulatuslikku mõju Euroopale, sealhulgas Eestile, nii meie julgeolekule, majandusele kui meie turvatundele. Kriisilukordade lahendamisel on oluline, et Eesti inimesed aitaksid üksteist. Samuti, et riigi, kohaliku omavalitsuse asutused ja ettevõtted teeksid omavahel koostööd ning oleksid suunatud lahenduse leidmisele.

Allpool on kirjas Päästeameti soovitusel, kuidas saab iga inimene ise võimalikeks kriisideks valmistuda. Iseseisev hakkamasaamine ja igaühe roll kriisideks valmistumisel on väga oluline. Kriisi korral võib abi kohale jõuda eeldatust hiljem. Seega on tähtis, et igaüks mõtleks enda ja oma pere jaoks läbi, kuidas saada hakkama siis, kui elutähtsad teenused (soojusvarustus, elekter, veevarustus ja kanalisatsioon, sideteenus jm) peaksid katkema.

Inimene peaks hädaolukordades ja elutähtsa teenuse katkemise korral toime tulema vähemalt seitse päeva, kuni riigi abikäsi sinuni jõuab!

- Hoia kodus elementaarset toidu, ravimite ja esmatarbekaupade varu. Toitu varudes soeta toiduaineid, mida sööd ka tavaolukorras ja mis ei rikne liiga kiiresti.
- Mõtle läbi, mida teha võimaliku elektrikatkestuse korral ja kuhu minna, kui oma kodus enam hakkama ei saa, sest pole kütet, elektrit või vett.
- Hoolitse, et sul oleks rahakotis varuks sularaha, millega saad soetada hädavajalikku mõne päeva kuni nädala jooksul olukorras, kus elektrit või sidekatkestuse tõttu kaardimaksed ei toimi.
- Kui sul on auto, hoia kütusepaak pidevalt vähemalt pooltäis ning võimalusel hoia veidi kütust varuks ka kodus. Eestis on mitukümmend autonoomse elektritoitega tanklat, kus

saab sularaha eest tankida ka siis, kui elektrivarustus või side ei toimi.

- Ära jäta aeguva dokumendi vahetust viimasele minutile, sest energia- ja sidekatkestuste või küberrünnete korral võivad järjekorrad oluliselt pikeneda.

- Mõtle läbi, kas Sinu lähedased või tuttavad võivad kriisilukorras abi vajada, ja lepi nendega kokku, kuidas omavahel ühendust hoiata. Arvesta seejuures, et kriisi korral ei pruugi tavapärased sidevahendid toimida.

Soovituslik nädalane varu:

- 21 liitrit joogivett
 - pakisupid / püreepulbrid
 - purgisupid ja -toidud
 - kuivikud
 - konservid (liha-, puu- ja juurvilja)
 - kommid, halvaa, küpsised
 - vajadusel beebitoit
 - taskulamp ja varupatareid
 - patareidel / akudel töötav raadio
 - esmaabitarbed ja ravimid, mida pere tarbib
 - laetud akupank mobiilsete seadmete laadimiseks
 - küünlal ja tikud
 - priimus vee ja toidu soojendamiseks / valmistamiseks
 - niisked salvrätikud
 - sularaha
- Koosta loetelu naabri, kogukonna olulisimate isikute ning omavalitsuse ja riigi asjaomastest kontaktandmetest, et saaksid kriisi ajal kiiresti ja tõhusalt tegutseda.

Julgeolekuolukorrast

Sõda Ukrainas nõuab meilt valmisolekut võimalikuks kriisilukorraks Eestis, sh küberturvalisuse osas.

Iga inimene, kes kasutab Eesti e-teenuseid, võiks endale luua kolm identifitseerimise viisi: ID-kaart, mobiil-ID ja smart-ID.

1. Ole skeptiline saabunud kahtlaste e-kirjade suhtes.
2. Uuenda tarkvara regulaarselt ja veendu, et kasutad tarkvara värskemat versiooni.
3. Kasuta viirusetõrjet.
4. Kasuta tugevat parooli.
5. Ära usu ähvardavaid või kiiret tegutsemist nõudvaid kirju tundmatutelt saatjatelt.
6. Ära sisesta kuhugi enda konto andmeid kellegi suunamisel ega edasta neid võõrale muul moel.
7. Kasuta mitmetasandilist autentimist.
8. Tee nii arvutis kui ka telefonis olevatest failidest regulaarselt tagavarakoopiaid.
9. Ära avalikusta oma isiklikke andmeid.

Kust leida infot kõige levinumate küberrünnete kohta?

- Riigi Infosüsteemi Ameti (RIA) uudised ja ohuhinnangud.
- Regulaarsed kokkuvõtted mõeldud kuu olulisematest sündmustest ning olukorrast Eesti küberruumis ja rahvusvahelises keskkonnas (vt ka RIA aastaraamat).
- RIA Facebooki lehekülj ja CERT-EE Twitteri konto.

Kõige lihtsam on end kaitsta ohu eest, millest oled teadlik ja mida oskad ära tunda.

Pangad, maksed, sularaha

Kuidas maksete või sularaharingluse katkestuseks valmis olla?

- Hoia rahakotis pisut sularaha. Kui kaardimaksed ei toimi, saad vaja-

likud ostud tehtud sularahaga.

- Pikemaks katkestuseks võiks kodus olla nädala sularahavaru. Iga pere vajadused on erinevad, kuid üldjuhul võiks olemas olla piisavalt raha, et maksta ühe nädala hädapäraste kulutuste eest.
- Kui sul on rahakotis mitu erinevat pangakaarti, proovi neid kõiki. Võib juhtuda, et katkestus puudutab vaid ühte panka või teatud tüüpi kaarte.

Ära jäta olulisi makseid viimasele minutile. Kui sul siiski ei õnnestu makset õigel ajal teha, anna sellest makse saajale teada. Pankadel on varuplaanid juhaks, kui pankadevahelised maksesüsteemid ei tööta, nende käivitamine võtab aga aega.

Mida teha, kui sularaha väljavõtmine on häiritud?

Kui on oht, et katkestus venib pikemaks, vaata üle oma sularahavarud ja mõtle läbi, milleks sul raha vaja läheb. Tee vaid hädapärasteid kulutusi. Ka mündid on maksevahendid - hoiupörsast võid leida vajaliku summa pisiosusteks. Küsi oma pangast teavet ja jälgi uudiseid. Sularaharingluse katkestuse puhuks on olemas varuplaanid ja neist antakse teada ajakirjanduse kaudu.

Kuidas saan ise Ukrainat toetada?

Eesti rahvas on näidanud, et tahe aidata on suur. Samavõrd oluline on nii lähedaste aitamine kui ka üksteise aitamine kogukonnas ja vabatahtlike tegevus laiemalt. Kriisilukorras on meil vabatahtlikku abi väga vaja ja kõigil tasub mõelda, millises valdkonnas saaksid nemad kriisilukorras panustada.

Kui soovid Ukrainat ja Ukraina inimesi toetada, leiad rohkem infot

- kodulehelt Ukraina Heaks: <https://www.ukrainaeaks.ee/>
- sotsiaalmeediast: <https://www.facebook.com/ukrainaeaks>

AITA UKRAINA

SÕJAPÕGENIKKE!

Valga Keskraamatukogu ja valla haruraamatukogud koguvad

UUSI TARVILIKKE ESEMEID:

- pesuvahendid
- seep
- hambapasta
- hambaharjad
- mähkmed
- voodipesu

- tekid
- padjad
- rätikuid
- hügieenitarbeid
- hügieenisidemed jms

UKRAINA HEAKS!

Info:
Valga Keskraamatukogu: Triinu Rätsepp, 51 906 606, triinu@valgark.ee
Haruraamatukogud: <https://harukogud.valgark.ee/kontakt/>

Valga Vallavolikogu veerg

II koosseisu 4. istungil 23. veebruaril otsustati:

Kinnitada õpilase koolitranspordiks kasutatava sõiduauto kulu hüvitamise tingimused ja kord, mille alusel hüvitatakse sõidukulu sõiduks lähimasse või elukohajärgsesse kooli, kui õpilase koolitee on pikem kui kolm kilomeetrit ja õpilasel ei ole võimalik kasutada kooli- või ühistransporti.

Garanteerida AS Valga Vesi laenu Lüllemäe ja Kaagjärve vee-majandusprojektide elluviimiseks summas kuni 600 000 (kuussada tuhat) eurot tähtajaga 10 aastat.

Teha muudatused Valga Vallavolikogu 22. detsembri 2017 määruses nr 14 „Valga Vallavalitsuse töökord“ alljärgnevalt:

1. määruse paragrahvi 5 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Vallavalitsuse liikmete vaheline tööjaotus kehtestatakse vallavalitsuse korraldusega. Vallavane-ma äraolekul asendab teda vallavara valdkonda kureeriv asevallavanem ning viimase äraolekul hariduse valdkondade kureeriv asevallavanem.“;

2. määrust täiendatakse paragrahvi 51 järgmises sõnastuses:

„§ 51. Toimingupiirang
(1) Ametiisikul on keelatud toimingut või otsuse tegemine, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes;

2) ametiisik on teadlik tema enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib mõjutada toimingut või otsust;

3) ametiisik on teadlik korruptsiooniohust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toimingupiirangu esinemisel vallavalitsuse liikme (v.a vallavanem) osas teeb vastava otsuse või toimingut val-lavanem. Toimingupiirangu esinemisel vallavanema osas teeb vastava otsuse või toimingut vallavalitsuse liige, kes asendab vallavanemat vastavalt asendamise korrale.“.

3. määruse paragrahv 8 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Komisjoni liikmeks määratakse volikogu esindajaid volikogu ettepanekul, teiste riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste esindajaid võib määrata asutuse juhi ettepanekul. Komisjoni töösse võib kaasata väljaspool riigi- ja kohaliku omavalitsuse teenistuses olevaid isikuid nende nõusolekul.“.

Kinnitada Valga valla 2022. aasta eelarve kogumahu 25 347 671 eurot.

Tunnistada kehtetuks määrused:

• Karula Vallavolikogu 17. mai 2004 määrus nr 9 „Müügipileti hinna kehtestamine kaubandustegevusega tegelemiseks Karula valla haldusterritooriumil“;

• Valga Vallavolikogu 2. veebruaril 2018 määrus nr 15 „Valga valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2018-2029“;

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

• Öru Vallavolikogu 27. jaanuari 2021 määrus nr 2 „Priipalu kalmistu kasutamise ja hool-damise eeskiri“.

Valga Vallavalitsuse veerg

04.03.2022 erakorralisel istungil otsustati muuhulgas:

Kinnitada kaasava eelarve ideede paremusjärjestus ja elluviidavad ideed.

Moodustada kultuurialaste toetuste määramise komisjoni alljärgnevas koosseisus:

- esimees hariduse, kultuuri, noorsootöö, kehakultuuri, spordi, kogukondade arengu ning sotsiaalabi ja tervishoiu valdkonda kureeriv asevallavanem;
- aseesimees kultuurispetsialist;
- liikmed:

- Valga linna esindaja Ülle Juht;
- Karula piirkonna esindaja Janika Jurs;
- Tõlliste piirkonna esindaja Tiia Pärnik-Pernik;
- Taheva piirkonna esindaja Lea Radsin;
- Öru piirkonna esindaja Siiri Anier;
- mittetulundusühingute esindaja Sirje Päss;
- Valga Vallavolikogu poolt määratud esindajad.

Kehtestada Valga valla eelarvest makstava huvihariduse ja huvitegevuse toetuse määraks endises Karula, Tõlliste, Öru ning Taheva piirkonnas 2022. aasta I, II ja IV kvartalis ühe noore kohta kuni 150 eurot.

Kehtestada Valga valla eelarvest makstava huvihariduse ja huvitegevuse toetuse määraks lasterikka pere õpurile, kelle elukoht asub Valga linna piirkonnas, 2022. aasta I, II ja IV kvartalis ühe noore kohta kuni 45 eurot.

Kinnitada Öru Lasteaed-Algkooli hoolekogu koosseis järgnevalt:

- Erlend Jablonski – lasteasutuse lapsevanemate esindaja;
- Ekaterina Jurjeva – lasteasutuse lapsevanemate esindaja;
- Evelin Kurrikoff – kooli õpilaste va-

nemate esindaja;

- Karmen Kiis – kooli õpilaste vanemate esindaja;
- Helle Ritso – kooli õppenõukogu esindaja;
- Lea Kindsiko – lasteasutuse õpetajate esindaja;
- Valga valla esindajana Valga Vallavolikogu poolt nimetatud isik.

Muuta Valga Vallavalitsuse 19.01.2022 korraldust nr 12 „Enampakkumise tulemuse kinnitamine“ punkti 1.4 ja sõnastada see järgmiselt: Enampakkumine nr 168229561 ja võõrandada kinnistu Muru tn 1a, Laatre alevik, Valga vald, registriora nr 6281250 Controlpanel OÜ-le, registrikood 11541354.

Kinnitada oksjonikeskkonnas www.osta.ee toimunud avaliku enam-pakkumise tulemused:

- enampakkumine nr 170278072 ja võõrandada korteriomand asukohaga Kesk tn 7-3, Valga linn, Valga vald, registriora nr 1248840 lõpphinnaga 19 002 eurot Kauri Kütt'ile.
- enampakkumine nr 170278146 ja võõrandada korteriomand asukohaga Pargi tn 14-18, Valga linn, Valga vald, registriora nr 1897040 Kiur Kimmel'ile.

Väljastada kasutusluba Valga vallas Rebasemõisa külas Mäeküla kinnistule (katastritunnus 28902:003:0221) püstitatud abihoonele (ehitisregistri kood 120872726).

Jagada kinnistu registriora numbriga 2305140 kaheks ja määrata Laatre Pargi tn 9 katastriüksusele uus registriora number.

Omandada Valga vallale kokuleppel kinnisasja omanikuga raha eest Valga valla Valga linna E. Enno tn 18 järgmine korteriomand: korteriomand nr 5 (registriora nr 1455240).

Õnnitleme auväärses eas märtsikuu sünnipäevalapsi!

102. sünnipäeva tähistab Linda Hommik

90. sünnipäeva tähistavad Aime Nirk
Leida Ploom
Voldemar Uppin
Linda Karlson
Rutti-Veronika Kruus

85. sünnipäeva tähistavad Malle Kornel

80. sünnipäeva tähistavad Viivi Viitak
Viigi Urm
Anatoli Skorobogatov
Helgi Kangur
Rein Raidmäe
Aleksander Survo
Maie Rattasep

Südamlikud õnnesoovid!

Aprillikuu juubilarid, kes mingil põhjusel ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda hiljemalt 10. märtsiks tel: 5340 7629 või e-kiri: kuido.merits@valga.ee

Teha vallavolikogule ettepanek astuda mittetulundusühingu Eesti Jäätmehoolduskeskus (registrikood 80195414) liikmeks.

Teha vallavolikogule ettepanek lubada korraldada riigihange korraldatud jäätmeveo kontsessioonilepingu sõlmimiseks Valga maakonnas.

Eraldada reservfondist 5000 eurot Ukraina elanike toetuseks. Toetus kanda Eesti Punane Rist MTÜ pangakontole nr EE742200001180001436.

Vaadati üle avatud valitsemise tegevuskava ja otsustati tegevuskava muutmine ja täiendamine lisada järgmise valitsuse istungi päevakorda.

Valitsus kaotas COVIDi tõendi ja sulgemispiirangu

Valitsus kaotas alates 15.03 COVIDi tõendi kontrollimise kohustuse ja kella 23 sulgemispiirangu

Seoses haiglasse sattuvate raske-loomulise COVIDi patsientide arvu vähenemisega kaotas valitsus COVIDi tõendi kontrollimise kohustuse ja kella 23 sulgemispiirangu. Kuna koroonaviirus levib Eestis endiselt laialdaselt, jääb avalikes siseruumides kehtima maskikandmise kohustus ning oluline on järgida hajutatuse ja desinfitseerimise nõudeid. Kehtima jäävad reisimise isolatsioonireeglid, samuti tuleb reisimisel silmas pidada sihtriigi piiranguid.

„Oleme lubanud, et Eestis ei kehti koroonapiirangud ühtegi päeva rohkem kui vaja. Tean, et paljud on oodanud, et kaoks COVIDi tõendite nõue ja kella 23 piirang meelelahutusasutustele. Ja väga paljud on andnud oma panuse selle ühise eesmärgi täitmiseks. Nüüd on see käes,“ ütles peaminister Kaja Kallas. „Suur aitäh kõigile, kes on käitunud vastutustundlikult, vaktsineerinud ja tublilt kandnud maski, hoides sellega nii ennast kui ka teisi. Nüüd on igaihe kätes see, et saaksime ka edaspidi kontrollimeetmeteta hakkama. Maski kandmisel, vaktsineerimisel ja tõustusdoosil on siin väga oluline roll. Palun kõigil, kel

vaktsineerimine veel ees seisab, kindlasti minna ja see ära teha.“

Valitsus kaotas COVIDi tõendi kontrollimise nõude ja kellaaja piirangu, kuna kümne päeva keskmine raske-loomulise COVID-19 tõttu haiglaravi vajavate uute patsientide arv vähenes täna alla 25. Viimase ööpäevaga lisan-dus 925 (36,6%) positiivset COVID-19 testitulemust, nakatunutest oli vaktsi-neerimata 37 protsenti. Vanusegrupis 60+ lisandus 195 positiivset testi. Viimase 7 päeva positiivsete testide kesk-mine on 2142,4. Haiglaravil viibivaid COVID-19 patsiente on 631, nendest intensiivravil 19 patsienti, kellest oma-

korda juhitaval hingamisel 14. Uusi surmajuhtumeid registreeriti ööpäeva jooksul 6. Kokku on edastatud andme-te alusel haiglas surnud 2346 inimest.

Koroonaviirus levib Eestis endiselt väga laialdaselt ja riskimaatriksi järgi oleme punasel tasemel. Seetõttu tuleb avalikus siseruumis jätkuvalt kanda kaitsemaski, järgida hajutatuse nõudeid ja tagada desinfitseerimisvahendi-te olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine. Hajutatuse nõudeid tuleb edasi järgida ka õues toimuvates korraldatud tegevustes.

Seoses kellaaja piirangu kaotamise-ga suureneb oht, et noored nakatuvad

rohkem ja mõne nädala möödudes jõuab nakatumismäär tõus noorema-ealiste hulgas vanemaelisteni, kelle puhul on raskeloomulise COVIDiga haiglasse sattumise risk väga kõrge. Ka aastavahetuse järel, mil öine kellaaja piirang oli ajutiselt peatatud, kasvas haigestumine noorte hulgas järsult. Seetõttu on väga oluline, et enne riskirühma inimestega kohtumist tehtaks antigeeni kiirtest ja kui pole täielikku veendumust oma nakkusohutuses, kantaks kaitsemaski. Eluliselt oluline on see kohtumisel inimestega, kes pole end COVID-19 vastu vaktsineerimise-ga kaitsnud.

Kõik asutused võivad olla avatud ka pärast kella 23.

Vaata lisaks: kriis.ee

Haigena püsi kodus!

Inimesed, kellel on diagnoositud COVID-19, peavad jääma 10 päevaks karantiini.

Vaktsineerimata lähikontakt-sed peavad jääma 7 päevaks isolatsiooni.

COVIDi tõendit ei pea siseruumides enam esitama.

Kanna maski!

Maski peavad kandma kõik 12-aastased ja vanemad inimesed kõigis avalikes kasutamiseks mõeldud siseruumides.

Hoida distantsti ja puhasta käsi!

KATUSSÕNUMID

Valik Riigikantselei koostatud katussõnumitest Ukraina olukorra kohta,

- Eestile ei ole täna otsest sõjalist ohtu. Venemaa tegevus on sõjaline agressioon Ukraina vastu, kus Eesti toetab Ukrainat ja Ukraina inimesi. Eesti aitab Ukrainat kahepoolsest, NATO ja ELi ja rahvusvahelise koostöö kaudu. Ka Eesti inimesed ja ettevõtted on koondunud Ukrainat aitama.
- Venemaa sõjalise agressiooniga Ukraina vastu kaasnevad mõjud kogu Euroopale, sealhulgas Eestile.
- Eesti valitsus arutab julgeolekulukorda regulaarselt ja riigil on tegevuskava mõjudega toimetulemiseks.
- Valdkonnad, milles Eestile täiendavat koormust näeme, on küberturvalisus, energeetika ja majandus, siseturvalisus, sõjapõgenikud.
- Sõjapõgenikud Ukrainast pagevad Putini kurjuse eest. Oluline on Ukraina sõjapõgenikele pakku-da varju ja turvalist peatuspaika, kuniks nad saavad koju tagasi pöörduda. Kui abi vajadus sõjapõgenikele kujuneb pikemaks, saab Eesti seda lahendada koostöös teiste riikide ja Euroopa Liiduga.
- Ukrainas toimuv puudutab isiklikult paljusid Eesti elanikke, nende lähedasi ja tuttavaid. On mõisteta-v, et olukord põhjustab ärevust ja muret. Oluline on kõigil Eesti elanikel, sõltumata rahvusest või kodukeelest, säilitada rahu ja hoi-da kokku. Hoiame kokku – ühis-konnana, rahvana.

OLUKORD UKRAINAS

- Venemaa on alates 24.02 läbi vii-nud laiaulatusliku sõjalise agres-siooni Ukraina vastu. Pommitatud on kriitilist infrastruktuuri, lennu-baase, sadamaid, juhtimispunkte, rünnatud on erinevaid Ukraina linnu, lahingud on käinud Kiievi kesklinnas. On haavatuid ja huk-kunuid. See on Euroopa suurim sõda lähiajaloos.
- Olukord Ukrainas on kriitiline. Brutaalsus, millega Putin on astu-nud Euroopa demokraatia vastu, on šokeeriv, aga ukrainlastel on meeletu kaitsetahe ja vaprus.

UKRAINA TOETAMINE

- Sõjal on rängad tagajärjed ja inimkannatused. Ukraina vajab meie tugevat moraalset, poliitilist, majanduslikku ja sõjalist tuge. Eesti osutab Ukrainale poliitilist toetust ja praktilist abi.
- Riigi kõrval on abi Ukrainale tulemas ka kodanikualgatuste korras Eesti inimeste, ettevõtete ja organisatsioonide kaudu.
- Ukraina toeks toimus 26.02. taasiseseisvunud vabariigi aja suurim rahumeelne meeleväl-dus, millel osales ligi 30 000 inimest.
- Eesti on andnud Ukrainale humanitaar- ja kaitseotstarbelist abi rohkem kui 200 mln euro eest.
- Kokku on Ukrainast sõja eest põgenenud juba üle miljoni inimese. Teeme kõik, mis meie võimuses, et oleksime valmis hätta sattunud Ukraina kodanike vastuvõtmiseks ning vajaliku abi, sh toidu, majutuse ja psühholoogilise toe pakkumiseks.
- Kutsume kodanikuühiskonda ja rahvusvahelisi organisatsioo-ne jätkama Ukrainale humanitaarabi pakkumist. Meie olulised partnerid, kes pakuvad tuge abi vajavatele inimestele Ukrainas, on Rahvusvaheline Punane Rist (International Committee of the Red Cross), Order of Malta Relief Organisation, Caritas, Save the Children International, The Global FoodBanking Network.
- Kõik, kes soovivad abi pakkuda Ukraina sõjapõgenikele, saavad seda teha Pagulasabi vahendusel. Nii inimesed kui ettevõtted ja tööandjad saavad oma abi-pakkumised sisestada <https://www.pagulasabi.ee/paku-abi>. Pagulasabi koordineerib abipak-kumisi ja hoiab sidet vastavate riigiasutustega.
- Annetustega Ukraina inimeste abistamiseks on järgnevad võimalused:
 - Eesti Punane Rist - <https://redcross.ee/>
 - Algatus „Ukraina heaks!” <https://www.ukrainaheaks.ee>
- Teised võimalused annetada ja

aidata on leitavad [kriis.ee](https://www.kriis.ee) veebis: <https://www.kriis.ee/aita-ukrainat>

- Eesti Töötukassa avas inter-netikeskkonna, kus tööandjad saavad panna üles oma tööpak-kumised ja Ukrainast saabunud inimesed või nende kontak-tid Eestis saavad tööandjatega ühendust võtta ning uurida töö-võimaluste kohta.

Ukraina sõjapõgenikest

- Oleme valmis aitama Ukraina inimesi, kes sõjategevuse tõt-tu on sunnitud oma koduriigist ajutiselt lahkuma. Nende täpset arvu on hetkel raske prognoosi-da. PPA on piiril aidanud sadu inimesi, nende seas ka neid, kes liiguvad edasi, nt. Soome ja Root-si suunal. Eestis sai 2.03 seisuga majutatud üle saja inimest. Suur osa sõjapõgenikke tuli lähedaste või tuttavate juurde. Eesti pole Ukraina lähim naaberriik ja siia on ilmselt tulemas eelkõige need inimesed, kelle jaoks pole Eesti päris võõras koht. Nt võib siia tulla ukrainlasi, kellel on Eestiga juba varasemast ajast side – neil on siin sugulased, nad on siin enne töötanud.
- PPA peadirektori 24.02 korral-dusega tohivad Ukraina kodani-kud, kelle Eestis viibimise alus on peatselt lõppemas, Eestis aju-tiselt edasi viibida. Samuti saa-vad Eestisse viisavabalt siseneda ka need Ukraina kodanikud, kel pole biomeetrilist passi.
- Seoses Ukrainas alanud sõja-ga ja tõsiasjaga, et Ukrainasse naasmine on hetkel ohtlik ja ka logistiliselt keeruline, otsustas PPA siseministeeriumi nõusole-kul võimaldada riigis edasi vii-bida ka neil Ukraina kodanikel, kel on viisa või muu viibimise alus lõppenud või lõpeb lähiajal.
- Kui Ukraina kodanikul, kellel lõpeb lähiajal luba Eestis tööta-da, on soov seda jätkata, peab tema tööandja selle taas regist-reerima politsei- ja piirivalve-ametis.
- Vabariigi valitsuse määrusega hakkas alates 3.03 pärastlõu-nast kehtima ajutine kontroll Eesti-Läti piiril, mille eesmärk on Ukrainast sõja eest põgene-vate inimeste riiki sisenemist ning esmast kontakti riigiga sujuvamalt korraldada. Ajutine kontrollpunkt taastati Eesti ja

Läti vahel neljas ajutises kont-rollpunktis, millest kolm on Valgas ja üks Iklas, esialgu küm-neks päevaks.

EESTI TEGEVUSED

- Eesti keelas Venemaa lennuette-võtjatel siinsesse õhuruumi sisene-mise. Sama otsuse on juba teinud Poola, Läti, Leedu, Sloveenia, Tšehi, Bulgaaria ja paljud teised riigid. Paariariigi lennukitel pole kohta demokraatlike riikide taevas.
- Eesti keelab kõigil õhusõiduki-tel, mida omavad või kasutavad Vene Föderatsiooni kodanikud ja lennuettevõtted, Eesti õhuruumi kasutamise, välja arvatud humani-taar- ja päästelennud transpordia-meti loaga ning hädamaandumised ja hädaolukorras ülennnud.
- Täiendav rahastus on suunatud Eesti mitmekeelse inforuumi aren-damiseks, et kõik Eestis elavad rah-vusrühmad saaksid ajakirjandusli-kult sõltumatut infot.
- Viimastel aastatel on oluliselt kas-vanud Eesti venekeelsete mee-diakanalite populaarsus ja usal-dusväärsus. Lisarahastusega me toetame veelgi ERRi venekeelsele, aga ka ingliskeelsele auditoriumile suunatud toimetusslikult sõltumatut tööd. Selleks, et meie vene keeles rääkivatel inimestel oleks suurem omakeelsete kanalite valik, plaani-me toetada selles osas ka erakana-leid. Riiklik kriisiinfo on mitmes keeles kättesaadav ka kodulehel [kriis.ee](https://www.kriis.ee), samuti teeb vene keeles tööd meie kriisiinfo telefon 1247.
- Alates 25.02 keelustas Eesti sõda õhutavate Vene propagandaka-nalite edastamise. Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve amet (TTJA) tegi sideettevõtetele ettekirjutuse lõpetada 4 Venemaa ja ühe Valgeve-ne telekanali taasedastamine Eesti territooriumil: RTR Planeta, NTV Mir, Belarus 24, Rossia 24 ja TV Centre International (TVCI).
- TTJA tuvastas, et nendes kanalites rikutakse meediateenuste seaduse nõudeid.
- Peame riigina seisma kõigi Eesti inimeste eest. Tahame toetada Ees-ti inimeste võimalusi tarbida vaba ajakirjandust. Selleks ei ole Vene-maa riiklikud telekanalid ja nende sõjapropaganda.
- Olukord Eesti välispiiril on rahu-lik, kuid Eesti on tugevdanud pii-rikontrolli välispiiril. Politsei- ja piirivalveamet kontrollib põhjali-kult Eestisse saabuvaid sõidukeid

ja inimesi ning annab piiripunkti saabuvatele Ukraina kodanikele infot, kuidas suunduda edasi Eesti kaudu kodumaale või kuidas Eestis hakkama saada.

- Häirekeskuse riigiinfo telefon 1247 on valmis aitama inimesi Ukraina küsimustes.
- Sõjaliseks eskalatsiooniks Ukrainas on Eesti valitsus teinud ettevalmis-tusi juba nädalaid. Oleme enda krii-siplaanid üle vaadanud, töö jätkub, et valmis olla otsesteks ja kaudse-teks mõjudeks, mis sellest sõjast tulevad.
- Välisministeerium on palunud kõi-gil Eesti kodanikel Ukrainast kohe-selt lahkuda ja pöörduda Eestisse.
- Oluline on, et hoiaksime kõik ras-ketel aegadel kokku!
- Valitsus tegi seoses Venemaa ja Val-gevene sõjalise rünnakuga Ukraina vastu otsuse, millega keelab liituda Venemaa või Valgevene relvajõudu-de või relvastatud üksustega, osu-tada neile sõjalist või mittesõjalist kaasabi või muul viisil nende tege-vustes osaleda. Keeld kehtib kõigile Eesti territooriumil, samuti Eesti kodanikele ja Eestis registreeritud juriidilistele isikutele välismaal. Karistusseadustik võimaldab valit-suse sanktsiooni rikkumise eest ka-ristada rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
- Ukraina sõjaväe tegevus oma riigi kaitset on seaduslik. Kuid enne Ukraina sõjaväeteenistusse mi-nekut peab arvestama sellega, et Ukraina abistamiseks on mitmeid viise, läbi raha annetamise ja läbi kodanikuühenduste algatuste Uk-rainale abi saatmise ning ka Eesti vajab kaitset. Adekvaatselt tuleb hinnata enda sõjapiirkonnas viibi-mise vajadust ning enda võimekust sõjapiirkonnas hakkama saada.
- Osalemine Ukraina sõjaväe tegevuses saab olla võimalik üksnes ametlike relvajõudude tegevuse osana.** Vastasel juhul ei pruugi ka kaasneda võitlejatele antavat kait-set. Eesti riigil on väga raske oma kodanikke kaitsta, kui nad peaksid vastase kätte langema või muul vii-sil hätta sattuma.
- Osalemine ei toimu Eesti Vabarii-gi nimel** (mistõttu ei ole mõeldav ka kanda nt EV Kaitseväe või Kaitseliidu sümboolikat vmt). **Sõjategevu-ses osalemine peab järgima kõiki rahvusvahelise õiguse nõudeid.** Nende nõuete vastu eksimine võib kaasa tuua vastutuse sõjakuritegu-de või muude kuritegude eest.

Töötukassa avas tööpakkumiste keskkonna Ukraina sõjapõgenikele

Ukraina sõjaolukorra tõttu on Eestisse jõudnud või peatselt jõudmas inimesi, kes on valmis ka Eestis tööle asuma. Eesti Töö-tukassa avas internetikeskkonna, kus tööandjad saavad panna üles oma tööpakkumised ja Ukrainast saabunud inimesed saavad töö-andjatega ühendust võtta ning uurida töövõimaluste kohta.

Virtuaalse messikeskkonnaga saab tutvuda järgmisel aadressil:

<https://www.onlineexpo.com/.../tookohad-ukrainlaste.../>

Töökohtade vahendamiseks luuakse online keskkonda igale tööandjale virtuaalne messiboks, kus ta tutvustab ennast ning paku-tavaid töökohti. Osalemine on töö-andjatele ning tööotsijatele tasuta. Kui soovite Ukrainast saabu-jatele tööd pakkuda, siis palume registreeruda eelpool välja toodud keskkonnas asuva vormi kaudu.

Peale registreerumist edastatakse teile kasutajatunnus ning parool, millega on võimalik keskkonda si-neneda ning seejärel sisestada vaja-lik info. Mida rohkem infot jagate, seda lihtsam on tööotsijatel aru saada pakutavatest võimalustest, kindlasti tuleb sisestada järgmine info:

- tööandja tutvustus;
- töökohtade info (võivad olla URL lingid töökuulutuste por-

taalidest), sh tuleb ära märkida, millistes maakondades tööd pa-kutakse;

- kontaktandmed, kuhu tööotsi-jad saavad pöörduda- telefon, meiliaadress.

Soovitame lisada ka järgmise info:

- ettevõtte logo (.png; .gif; .jpg; .jpeg; svg);
- soovi korral virtuaalse stendi päi-sepilt vähemalt 1920x1080px(.jpg; .jpeg; .svg; .png);
- muu kontaktinfo- aadress; ko-dulehekülj jne.

Võimalusel palume info sisestada ka vene ja/või inglise keeles, kui see võimalus puudub, pakub keskkond automaattõlget (sel juhul sisestage info vaid eesti keeles). Juhul, kui vajate info sisestamisel abi, siis pa-lume sellest teada anda aadressile helpdesk@onlineexpo.com.

Kõigi küsimuste korral on teil võimalik pöörduda ka oma maa-kondliku osakonna tööandjate konsultandi poole, kelle kontaktid on leitavad siit: <https://www.tootu-kassa.ee/.../tooandjate-konsultan-tide...>

Kogukonnapsühholoogid jätkavad tööd!

Oleme kaks aastat elanud koroonakriisis, kogenud pingeid, stressi, sattunud väiksematesse või suurematesse konfliktidesse.

Kui mõned meist talusid seniseid igapäevaelu piiranguid stoilise rahuga, siis 24. veebruaril alanud sõda Ukrainas mõjutab ka kõige tugevama närvikavaga inimesi. Valgalased ei olnud koroonakriisi ajal ilma psühholoogilise abita. Psühholoog võttis ja võtab tänagi vastu Valga Haiglas. Töötukassa võimaldab nõustaja valikut üle terve Eesti (tahad, kohtu temaga Valgas, mine Tartusse, Tallinna...). Lastele annavad abi koolipsühholoogid ja rehabilitatsioonimeeskondade psühholoogid. Võimalik on abi saada erafirmades tegutsevatest spetsialistidelt.

Sotsiaalministeeriumi poolt moodunud aastal koostöös Valga vallavalitsusega algatatud kogukonnapsühholoogide projekt võimaldab aga kiiremini spetsialisti juurde jõuda. 2021. a. novembris-detsembris andsid kaks spetsialisti psühholoogilist abi 24 Valga valla elanikule.

Psühholoogilist abi osutatakse üldiselt asju kirjeldades kahes peamises vormis: nõustamisena ja psühhoteraapiana. Nõustamisega toetatakse inimese toimetulekut tema elukeskkonnas, keerukates elusituatsioonides ja suhetes. Nõustamisse püütakse kaasata kõik probleemiga seotud inimesed, pereprobleemide puhul näiteks nii täiskasvanud kui ka lapsed. Psühhoteraapia püüab esile kutsuda muutusi inimese isiksuses, tema mõtetes, tunnetes ja käitumises ning sel moel parandada tema vaimset ja füüsilist tervist ja lõpptulemusena ka sotsiaalselt toimetulekut.

Kogukonnapsühholoogid tegelevad eelkõige nõustamisega, käsitledes laia küsimuste ringi. Olgu mureks kesken-dumiraskused, unetus, madal enese-

hinnang, raskused enesekehtestamisel või elumuutustega kohanemisel (elukohavahetus, töökaotus, parandamatu haigus, pereliikme surm), suhteprobleemid, laste käitumis- või identiteediprobleemid, väärkohtlemine... See on ainult osa muredest, millega tasub kogukonnapsühholoogi poole pöörduda.

2022. a jätkub valla ja Sotsiaalministeeriumi koostöö: lepingud psühholoogilise abi andmiseks 2022. a. detsembri lõpuni on sõlmitud kahe spetsialistiga: MTÜ Eneseareng psühholoogi Nadežda Selivjorstovaga ja OÜ Hingamisruum psühholoogi Kaidi Kübaraga. Nõustamist viiakse peamiselt läbi eesti ja vene keeles, kuid erandjuhtumitel ka inglise keeles ja see on kõigile Valga valla elanikele tasuta. Teenusele mineku aja lepitab igaüks ise kokku. Kõik see, millest Te nõustajaga räägite, jääb vestluses osalenud inimeste vahele. Spetsialist, kellele Teie olete rääkinud oma probleemidest, ei tohi talle usaldatud informatsiooni Teie nõusolekuta avaldada kolmandatele isikutele.

Psühholoogide kontaktandmed on:

- Nadežda Selivjorstova – telefon 551 7259, e-post selivjorstovanadezda@gmail.com,
- Kaidi Kübar - telefon 515 9339, e-post kaidi.kybar@gmail.com.

Oma muresid, kartusi, raskusi võõra inimesega jagada pole lihtne. Takistab umbusk, et kuidas saab jutujamine võõraga midagi muuta või kartus, et mind sunnitakse tegema asju, mida ma teha ei taha. Ärge kartke, ärge jääge oma muredega üksi. Rääkige neist spetsialistiga – kogukonnapsühholoogiga.

Jüri Kõre Valga Vallavalitsuse sotsiaaltöö teenistuse juhataja
Sirje Puusepp Valga Vallavalitsuse sotsiaaltöö teenistuse juhtivspetsialist

Ülevaade kehtivatest tingimustest Ukraina kodanike võimalikuks Eestisse saabumiseks ja kohanemiseks

MILLISEID ON UKRAINA KODANIKE VÕIMALUSED EESTISSE SAABUMISEKS JA SIIN VIIBIMISEKS?

Viisavabadus

Ajutiselt, kuni uue korralduse tegemiseni tohivad Ukraina kodanikud, kelle viisa või muu Eestis viibimise alus on peatselt lõppemas, Eestis edasi viibida. Samuti saavad Eestisse viisavabalt siseneda ka need Ukraina kodanikud, kel pole biomeetrilist passi (varasemalt said viisavabalt Eestisse tulla vaid biomeetrilise passiga Ukraina kodanikud).

Kui Ukraina kodanikul, kellel lõpeb lähiajal luba Eestis töötada, on soov seda jätkata, peab tema tööandja selle taas registreerima Politsei- ja Piirivalveametis.

Eestisse saabumiseks ja Eestis ajutiseks viibimiseks või elamiseks peab välismaalasel olemas seaduslik alus – viisavabadus, viisa, elamisloa või peab ta taotlema rahvusvahelist kaitset (v.a Ukraina kodanikud).

Varjupaigataotlus ja rahvusvaheline kaitse

Varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutavaks liikmesriigiks on muuhulgas see riik, kuhu taotleja Euroopa Liidu riikidest esimesena sisenes. Ukrainastel, nagu kõikidel välismaalastel on õigus taotleda ja saada rahvusvahelist kaitset, kui taotlus on põhjendatud. Rahvusvahelise kaitse taotlus tuleb esitada kas enne riiki sisenemist ükskõik millises piiripunktis või Eestis viibimise korral ükskõik millises PPA teeninduses.

Rahvusvahelise kaitse taotlejal on automaatne õigus viibida Eestis. Rahvusvahelise kaitse taotlejale tuleb Sotsiaalministeeriumi poolt tagada toimetulekuks vajalikud toetused. Kui kaitsevajadus on olemas, siis antakse tähtjaline elamisloa ja neil tekib õigus töötada.

MILLISEID ON UKRAINA KODANIKE VÕIMALUSED EESTISSE SAABUMISEKS JA SIIN VIIBIMISEKS?

Tähtjaline ja pikaajaline elamisloa

Tähtjaline elamisloa antakse kuni viieks aastaks. Tähtjalist elamisloa on võimalik taotleda õppimiseks, ettevõtluseks, töötamiseks, abikaasa või lähedase sugulase juurde elama asumiseks ja püsivalt Eestisse elama asumiseks (eelusel, et isik on viie järjestikuse aasta jooksul Eestis kolm aastat elanud. Jaanuari lõpu seisuga oli kehtiv tähtjaline elamisloa 10 154-l Ukraina kodanikul, neist töötamiseks 4755-l Ukraina kodanikul. Tähtjalist elamisloa on võimalik ka pikendada.

Töötamiseks ja ettevõtluseks elamisloa taotlemine on sisserände piiravuga (tänavu 1311) piiratud ja käesoleva aasta piirarvu jagu taotlusi on juba esitatud. Lisaks eelnimetatud elamisloa liikidele on Eestis võimalik anda ka elamisloa erakorralistel asjaoludel. Sõltuvalt olukorrast Ukrainas oleksid sellise elamisloa andmise põhjuseks humansead kaalutlused. Sellised elamisloa ei kuulu ka sisserände piiravru alla.

Pikaajaline elamisloa antakse kehtiva tähtjalise elamisloaga püsiva legaalse sissetulekuga välismaalasele, kes on elanud Eestis tähtjalise elamisloa alusel vähemalt viis aastat ja on omandanud eesti keele B1 tasemel. Jaanuari lõpu seisuga oli Eestis kehtiv pikaajalise elaniku elamisloa 4263-l Ukraina kodanikul. Pikaajalise elaniku elamisloaga välismaalane on Eesti alaline elanik. Jaanuari lõpu seisuga oli Eestis kehtiv pikaajalise elaniku elamisloa 4263-l Ukraina kodanikul.

Migratsiooninõustajad jagavad informatsiooni Eestis viibimise, töötamise ja elamise võimaluste kohta eesti, inglise ja vene keeles, saates kirja aadressil migrationadvice@politsei.ee või helistades E-R kl 9.00-15.00 numbril 612 3500.

KUIDAS TAGATAKSE UKRAINA KODANIKELE HARIDUS?

Hariduse andmine

- Haridus- ja Teadusministeerium tagab sisserännanutele hariduse jätkamise võimalused koostöös kohalike omavalitsustega.
- Toetatakse keeleõppe täiendavate võimaluste pakumist: õpetajate koolitamist ja eesti keele e-kursusi.
- Koostatakse juhendid uussisserändajatele, koolijuhtidele, õpetajatele ja koolipidajatele hariduse ning keeleõppe teenuste korraldamiseks, mida tehakse koostöös teiste ministeeriumitega.

Haridus- ja Teadusministeerium on kavandamas rahalisi vahendid keeleõppe e-kursuse ukraina keele toe arendamiseks ja täiendavate täiskasvanute eesti keele õpetajate koolitamiseks.

Laps võetakse piirkonna kooli vastu ja hakkab kohe osalema õppetöös ning võimaldatakse koht lasteaias. Pakutakse tasuta eesti keele e-kursuseid sisserännanutele.

Kavas on vajadusel täiendavate üldhariduse koolikohtade ja üldhariduses täiendava eesti keele õppe ning alushariduse pakumise seotud kulude rahastamine.

MILLISEID KOHANEMISVÕIMALUSI PAKUB EESTI RIIK SIIN SAABUNUD UKRAINA KODANIKELE?

Tavarände alusel saabujatele

Tavarände alusel saabunud on võimalus osaleda erinevatel temaatilistel moodulitel ja eesti keele õppes (kuni A2). Teenust pakub Expat Relocation ja koolitused toimuvad Tallinnas, Tartus, Narvas või veebis.

Kui inimene on saanud elamisloa kas tavarände alusel või rahvusvahelise kaitse alusel, suunab Politsei- ja Piirivalveamet ta kohanemisprogrammi (sh eesti keele õppesse).

Rahvusvahelise kaitse saajatele

Rahvusvahelise kaitse saajate kohanemisprogrammi pakutakse tavaliselt sihtrühma emakeelse ning see kestab kuni viis päeva. Rühmad on kuni 10-liikmelised ning toimuvad vajaduspõhiselt üle Eesti. Teenusepakkuja on MTÜ Eesti Pagulasabi koos Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga.

- Eesti keele õpet pakutakse kuni B1 tasemeni. Keeleõpe toimub vastavalt vajadusele kas individuaalselt või gruppõppes ning tavaliselt kaks korda nädalas. Asukoht on vajaduspõhine, mh online õpe. Teenusepakkuja on Tartu Rahvaulikool.

- INSA pakub keeleõpet A1-C1 tasemel. INSA keeleõppesse saab end registreerida kaks korda aastas (aasta alguses ja sügisel) või siis nõustamisteenuse kaudu. Koostöötegevused ja keeleõpet toetavad tegevused toimuvad jooksvalt.

Ülevaade kehtivatest tingimustest Ukraina kodanike võimalikuks Eestisse saabumiseks ja kohanemiseks

MILLISEID TEENUSEID JA TOETUSI ON RELVAKONFLIKTI EEST PÕGENEVATEL UKRAANIA KODANIKEL VÕIMALIK SAADA EESTISSE SAABUMISEL?

Majanduslik toimetulek

Toetamaks lühiajaliselt saabuvate inimeste majanduslikult iseseisvat toimetulekut, teeme ettevalmistused vajadusel õigusruumi muutmiseks. Näiteks, ukrainlaste tööturule aitamiseks on planeerimisel tööturuteenuste ja -toetuste seaduse (TTTS-i) muudatused, mis võimaldaks Ukrainast ajutise viibimisalusega tulevatele inimestel töötajajana arvele tulla ja töövahendust saada, et soodustada nende tööturule integreerimist.

- Kõigile elamisloa alusel Ukrainast Eestisse saabujatele (tähtjaline elamisloa, mis pole seotud töötamisega) saab Töötukassa pakkuda tööturule ja tööle saamist toetavaid teenuseid (karjäärinõustamine, töötöingute nõustamine ja töövahendus, oskuste arendamine).

Rahvusvahelise kaitse taotlejatele on tagatud majutus, hädavajalikud tervishoiuteenused, hügieen, toitlustamine, riideabi. Töötada taotluse menetlemise ajal ei tohi. Sotsiaalkindlustusameti praegune valmisolek on majutada orienteeruvalt 100 rahvusvahelise kaitse taotlejat. Lisaressursside korral on võimalik luua täiendavad majutuskeskused, kus tagada pikaajaline majutus ja toitlustus kuni 2000-le rahvusvahelise kaitse taotlejale. Inimeste lühiajaliseks majutamiseks (kuni 3 kuud) plaanib Sotsiaalkindlustusamet raamhanke alusel sõlmida majutustasutustega valmisoleku kokkulepped. Täna tehtud turu-uuringu baasil on lühiajaliselt võimalik pakkuda kuni 9000 majutuskoha.

Rahvusvahelise kaitse saanud inimesel (kellele on PPA poolt väljastatud elamisloa) on õigus saada ühekordset toetust KOVIs eluaseme otsimisel (esimese eluaseme üürimine), täiendavalt laieneb talle keeleõppe ning kohanemisprogrammis osalemise kohustus ning vajaduspõhine tõlketeenus. Töötukassa abistab tööturule sisenemisel programmiga „Minu esimene töökoht Eestis“. Rahvusvahelise kaitse saanud inimestele kehtivad samad õigused ja kohustused, mis teistele riigis viibivatele inimestele, sh õigus töötada, õppida ja saada arstiabi.

Tervise kaitse on inimeste põhiõigus ja kõigile Eestis viibivatele inimestele on tagatud vältimatu abi raske või eluohtliku terviserikke korral.

MILLISEID TEENUSEID JA TOETUSI ON RELVAKONFLIKTI EEST PÕGENEVATEL UKRAANIA KODANIKEL VÕIMALIK SAADA EESTISSE SAABUMISEL?

Toimetulekutoetus

Toimetulekutoetust on praegu võimalik vajadusel maksta üksnes tähtjalise elamisloaga Eestis viibivatele välismaalastele, kellele laieneb seejärel ka õigus saada ostetud toiduabi, mille jagamist korraldab Sotsiaalministeerium.

Eesti eesmärk on toetada Ukrainast saabunud inimeste iseseisvat toimetulekut ja aidata kaasa, et nad leiaksid võimalikult kiiresti töö ja elukoha. Samas soovime kiiresti tuvastada need põgenikud, kes vajavad riigilt või kohalikul omavalitsuselt täiendavalt tuge.

Tervishoid

Tervise kaitse on inimeste põhiõigus ja kõigile Eestis viibivatele inimestele on tagatud vältimatu abi raske või eluohtliku terviserikke korral. Üld- ja eriarstiabi saamine sõltub sellest, kas inimene on ravikindlustatud.

Tööle asumisega tekib ka õigus ravikindlustusele. Eestis on ravikindlustatud nii lühiajaliselt töötav kui elamisloaga töötav välismaalane.

Tervisenõu saab inglise ja vene keeles perearsti nõuandetelefonil 1220 (välismaa numbril helistades +372 634 6630). Vajadusel suunatakse hädaabinumbrile 112.

Arvestama peab, et tervishoiutöötajad on juba praegu koroonakriisist väsinud ja koormus on niigi väga suur. Seepärast on kaardistamisel võimalused, kuidas kaasata tervishoiuteenuste osutamise nt võimalike Ukrainast saabujate seas olevad tervishoiutöötajad.

Psühhosotsiaalne kriisiabi

Psühhosotsiaalne kriisiabi on inimlik, toetav ja praktiline abi kaasinimestele kriisilukorras või selle järel, mis sisaldab erinevaid inimese heaolu- ja turvatunnet ning ratsionaalset otsustamist ja käitumist toetavaid tegevusi.

Sotsiaalkindlustusamet tagab ööpäevaringselt erinevate infokanalite kaudu vajaduspõhise emotsionaalse toe osutamise ja informeerimise abivõimalustest.

Tugi on kättesaadav telefonil 116 006 või rahvusvaheliselt helistades +372 6147 393. Lisaks veebivestluste vahendusel aadressil: www.palunabi.ee. Tugi on tagatud eesti, inglise ja vene keeles.

MILLISEID KOHANEMISVÕIMALUSI PAKUB EESTI RIIK SIIN SAABUNUD UKRAINA KODANIKELE?

Kohanemisprogramm

- Kui inimene tuleb tavarände alusel elamisloaga – näiteks töötamiseks, õppimiseks, pereliikme juurde asumiseks, laieneb neile kohanemisprogramm Settle in Estonia ja eesti keele õpe algatasemel (A1 ja A2).
- Tulles rahvusvahelise kaitse saajana laieneb inimestele kohustuslik eraldiseisev kohanemisprogrammi moodul, mis on suunatud just rahvusvahelise kaitse saajatele. Lisaks on eesti keele õpe kuni tasemeni B1, milles osalemine on samuti kohustuslik.
- Kui inimene tuleb viisavabalt biomeetrilise passiga, siis neile eraldiseisvalt kohanemist toetavaid teenuseid ei osutata, kuna tegemist on ajutiste viibijatega. Valmistamisel on Eestit tutvustavad videod ajutistele viibijatele (valmimisaeg mai 2022).

Integratsiooni Sihtasutus (INSA) pakub kõigile Eestis elavatele inimestele keeleõppe alast nõustamist ning keeleõpet.

- Integratsiooni Sihtasutuse nõustamise kontaktid: tasuta telefon 800 9999 ja e-post info@integratsiooniinfo.ee, koduleht: www.integratsioon.ee

Kohanemisprogrammi pakumise võimalused

Võimekus kohanemisprogrammi pakumiseks rahvusvahelise kaitse saajatele: ilma käesolevat lepingut muutmata on koolituste antud formaadi juures võimalik koolitada kuni 200 inimest.

Võimekus kohanemisprogrammi pakumiseks tavarände raames saabunutele: ilma käesolevat lepingut muutmata on võimalik koolitada veel 1500 inimest.

Lisaressurssideta (raha, lepingu muudatused, materjalid jne) on Kultuuriministeeriumi haldusalas erakorraliste olude tekkimisel võimalik kohe pakkuda eesti keele õpet algatasemel ca 600 täiskasvanud õppijale.

SUL ON MURE ?

MEIE PSÜHHOLOOGID ON SINU JAOKS OLEMAS

Pakume perioodil jaanuar kuni detsember 2022 valla elanikele psühholoogilist abi (perenõustamine, leina-nõustamine või muu vaimset tervist toetav abi)

Sind nõustavad kogenud psühholoogid ning teenusele saamiseks lepi nõustamiseks sobiv aeg ise kokku:

MTÜ Eneseareng psühholoog Nadežda Selivjorstova
tel 551 7259, e-post selivjorstovanadezda@gmail.com

OÜ Hingamisruum psühholoog Kaidi Kübar
tel 515 9339, e-post kaidi.kybar@gmail.com

Nõustamist viiakse läbi eesti ja vene keeles ning see on kõigile Valga valla elanikele TASUTA

Ära jää üksi, tule räägime!

Täpsustav info: Eesti-Läti piiril avati piiripunktid Ukraina põgenike abistamiseks.

Vabariigi valitsuse määrusega kehtib 3. märtsi pärastlõunast ajutine kontroll Eesti-Läti piiril, mille eesmärk on Ukrainast sõja eest põgenevate inimeste riiki sisenemist ning esmast kontakti riigiga sujuvalt korraldada.

Miks piirikontroll taastatakse?

Politsei eesmärgiks on saada ülevaade sellest, kui palju Ukraina kodanikke Eestisse siseneb, kes nad täpsemalt on ja kuhu suunduvad. Soovime saada abivajavate inimestega võimalikult vara kontakti. Samuti edastame neile piiril värsket infot Eestis elamise ja töötamise võimaluste kohta. Samuti saame piiril tuvastada need inimesed, kellel ei ole õigus Eestisse siseneda.

Kuhu piiripunktid luuakse?

Piiripunktid luuakse Eesti ja Läti vahel neljas piiripunktis, millest kolm on Valgas ja üks Iklas. Eesti ja Läti vahel on piirikontrolli taaskesitamisega ajal lubatud piiripunktide vahelisel alal riigipiiri ületamine tavapärasel viisil.

Mida tähendab kontroll Eesti-Läti piiril?

See tähendab piiripunktide, sh politseinikele ajutiste töökohtade loomist ja suuremat politsei väljapanekut piiril, mis läbi on meil võimalus paremini Ukraina kodanikke aidata. Kontrollime riiki sisenejaid, talletame abivajajate andmed piiriinfosüsteemi (PIKO) ning jagame neile esmast informatsiooni selle kohta, kuidas Eesti riik neid aidata saab. Samuti saame piiril tuvastada need inimesed, kellel ei ole õigus Eestisse siseneda.

Keda Eesti-Läti piiril kontrollima hakatakse?

Kontrollitakse kõiki riiki sisenejaid. Põhjalikumalt kontrollitakse kolmandatest riikidest tulijaid. Eesti ja teised Euroopa Liidu kodanikud saavad piiri ületada kiiremini.

Kuidas teete kindlaks, et riiki siseneja on kolmandate riikide kodanik?

Politsei peatab piiriületaja, et kontrollida tema kodakondsust reisidokumentide alusel. Kui reisidokumendid puuduvad, siis tehakse kodakondsus või päritolu kindlaks muude dokumentide või inimese enda ütluste põhjal.

Kui pikaks ajaks esialgu plaanitakse sellist kontrolli?

Esialgu planeeritakse kontroll kümneks päevaks. Vajadusel pikendatakse seda perioodi.

Kas appi kaasatakse ka Kaitsepolitseid?

Ei kaasata.

Kas piirile paigutatakse tõkkesid?

Hetkel tõkete paigaldamist ei planeerita.

Kas PPA sulgeb ka väiksemad teed?

Ei. Piiriüleseid väiksemaid teid ei suleta, kuid patrullid võivad ka väiksematel teedel riiki sisenejaid peatada, inimeste andmed talletada ja abivajajaid aidata.

Valga Vallavalitsus on Politsei- ja Piirivalveametile partneriks piiripunktide avamisega seotud korralduslikes küsimustes. Vallavanem Monika Rogenbaum on andnud välja järgmise garantiikirja: „Garanteerime Valga linnas Viljandi tänav 80 asuva ajutise politseipunkti elektriga ühendamise ja elektrikulude eest tasumise vastavalt esitatud dokumentidele (elektriarvesti näidud ja esitatud arved).”

Kontaktisikuks on välitööde juht Enno Kase, tel 513 4030, Enno.Kase@valga.ee

Meditsiiniline abi Ukraina väikelastele ja nende emadele!

LC Valga Säte koostöös Valga Ukraina Selts Kalynaga

KOGUMISPUNKTID

Valga Spordihall (Kuperjanovi 36)

E-R kell 9.00-21.00 L-P kell 10.00-17.00

Valga Kultuuri-ja Huvialakeskus (Kesk 1)

VÕIMALIKUD TOOTED:

- Valuvaigistid väikelastele (Nurofen, Panadol, Efferalgan küünlad 80mg/125mg)
- Väikelaste toidud: vedel piimasegu, tuubipüreed
- Lutipudelid, lutid
- Valuvaigistid (Ibuprofen, Paracetamol)
- Allergiarohud (Zyrtec, Claritin)
- Rauatabletid, hematogeen
- Glükoositropsid C-vitamiiniga
- Kõhuvalutatabletid (No-Spa)
- Erinevad ravimid: söetabletid, validool, palderjan
- Niisked salvrätid
- Desinfitseerivad salvrätid
- Steriilne/mittesteriilne side
- Steriilsed/mittesteriilsed kummikindad
- Füsioloogiline lahus
- Plaastrid (erinevas suuruses)
- Taskulambid (patareid)

NB! Annetusena on oodatud kinnised ja säilivusaega

mitte ületanud ravimid

Lahkus loeb!

Eesti Punase Risti Valgamaa selts

Kriisiolukorras on igaühe panus väga vajalik, mistõttu Eesti Punase Risti Valgamaa selts ootab uusi vabatahtlikke oma meeskonnaga liituma, et pakkuda siia saabusvatele Ukraina sõjapõgenikele igakülgset abi.

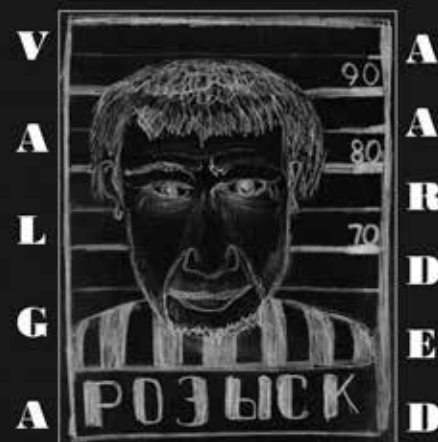
Palun täitke soovi korral Eesti Punase Risti vabatahtlike liikmeskonda kuulamiseks vajaminev ankeet, mis asub siin: <https://docs.google.com/.../1sn5l6LFKjh-V3ILWTYocyOVL.../edit>

Kontakt: Hele Heletäht, Valgamaa seltsi koordinaator

E-post valgamaa@redcross.ee; Telefon +372 525 7250; koduleht www.redcross.ee

VALGA MUUSEUM

ARESTIMAJA

1.3-2.4.2022

KURAATOR

HANNO VALDMANN

Näitus „Valga arestimaja aarded“

01. märts kuni 02. aprill, Valga Muuseum

Näituseks valmistumine algas 2019. aasta sügisel, mil tuulasin läbi kunagise miilitsa kainenustamaja panipaiga. Ajapikku on talletunud kinnipeetavatelt ära võetud asju: isetehtud kaardipakk, leivast vormitud ning kuivatatud täringud ja kee, välgumihkli korpusest ja kingakontsatugevdusplekist kokku sulatatud nuga... 2020. aasta veebruarist aprillini pildistasin seoses peatsete lammutus- ja ehitustöödega koos kriminalistikaekspert Meelis Saaveliga üksipulgi üles Valga politseimaja. Seal hulgast mõistagi arestikambreid. Silma jäi eripalgelisi joonistusi, kirjeid ja kraapeid ruumide seintelt ja lavatsitelt.

Nii lihtsamaid kui kunstiliselt andekaid ja sõnumlikke. Mõnd saate ka ise lugeda ja teada sedagi, miks kirjutada just voodi põhjale. Lisadimensiooni andmiseks on arestimaja pärlitega põimitud Eesti kaasaegset kunsti. Vaatevälja laiendavad mängulised seosed. Nii on dialoogi kaasatud galeriisaali püsieksponaat – klaver. Algse talletuse poleks tulemini jõuda võimalik. Jupike subkultuuri olnuks pöördumata tult hävinud mingi avalikku kultuuri-ruumi toomise võimaluseta.

Hanno Valdmann, näituse koostaja

Matuseteenused Lõuna- Eestis

Lahkunu transport 24h Eestis ja Euroopas
- tavanditeenused, matused
- matuseks vajalike dokumentide vormistus
- lahkunu korrastamine, säilitamine, morg
- matuse läbiviija
- kirstumatus, tuhastamine, urnimatus
- kimbud, lilleseaded, pärjad, linnid
- hauaplaadid, ristid, hauakivid
- leinateated, laululehed
- haudade kaevamine ja korrastus
- kalmulaternad, küünlad

Kutse OÜ
info ja tellimine: tel. 565 5415
mail: kutse.kutse@mail.ee

EESTI
MAAOKSJON

Sinu kinnistu väärilb
õiglast hinda.
Korraldame oksjoneid
metsale, raieõigusele ja
põllumaale

www.eestimaaoksjon.ee
tel: 5099 636

OSTAME METSAKINNISTUID,
KASVAVA METSA RAIEÕIGUST,
PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

OLEME SUURIM ERAMAA OMANIK
VALGAMAAL JA TEGUTSENUD ÜLE 25 AASTA

ANTS ERIK
50 91 575

METSATERVENDUSE.EE

Valgamaal asuv puitliiste valmistav ettevõtte
Combiwood OÜ otsib enda meeskonda

PUTLIISTUDE PARANDAJAT

Combiwood OÜ on eestimaisel kapitalil põhinev moodne
puidutööstus, mille põhitegevus on värvitud puitliistude
tootmine. Tõrva vallas asuvas kaasaegses tehases töötab
üle 150 töötaja.

Ettevõtte pakub:

- väljaõpet kohapeal
- tasustamist tükitöö alusel
- tööd E-R kahes vahetuses (6:00-14:30 / 14:30-23:00)
- transpordi võimalust Valga linnast töökohale ja tagasi

Töökoht: Möldre küla, Tõrva vald, Valgamaa

Kandideerimiseks saada oma CV aadressile
mikko@combiwood.ee. Lisainfo telefonil 5198 3360.

9.aprillil 11-13.30 Valga Kultuurikeskuses

Soodne laomüük -
Uued riided Soomest

Joped ja komplektid
28-69 €
tuulepüksid al. 10.€
vaba-aja riided
10-24.€ peamiselt

Tere tulemast!
lastele, naistele, meestele
hooajariided

Välis- ja vabaaja
sportlik riietus

FB-s grupp
LAOMÜÜK -
uued riided Soomest
(Valga-Tartumaa,
Viljandi Võru
Põlva Läti)

**Vanametalli
KOKKUOST**
ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

A&P invabuss UÜ
osutab teenust:
Ratastoolitransport
8-kohaline reisijate vedu bussiga
4-kohalise sõiduauga transport
+372 54589894 või aivar.pikhoff@mail.ee

Telli reakuulutus!

Hind alates 10 €
kuldne@kuldne.com või
53736992

Loovbüroo

KULDNE LAMMAS

Raamatud
Ajalehed
Reklaamtrükised
Kleebised

Kujundamine
Küljendamine
Trükkimine
Otsepostitus

kuldne@kuldne.com või 53 736 992
www.kuldne.com

01.02.2022 - 01.04.2022
HAJAASUSTUS PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

MIRIDON
veetööstusseadmed

Täpsem info hajaasustus programmi
kohta kohalikust omavalitsusest!

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõste seadmete paigaldus

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

KÜTTEKOLDED ja KORSTNAD KORDA!

Tellige varakult
kütteseadmete
puhastus
ja remonttööd!

Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmumejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliigid, ahjud jne)
- Korterimajade ventilatsioonisüsteemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puistee 2, E-R 8-17
Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
valga.tuletõrje@gmail.com

Meie tunneme kohalikku kinnisvaraturgu ja oskame väärtustada sinu vara!

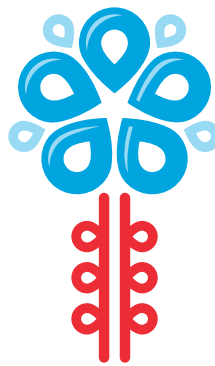
Arle Leht
hindaja, maakler
5559 5846
arle.leht@pindi.ee

Anna Prannitsuk
maakler
5694 9719
anna.prannitsuk@pindi.ee

Hans Heinjärv
maakler
528 0812
hans.heinj arv@pindi.ee

Juhtiv kinnisvarabüroo Eestis. Kogemust aastast 1995

**Tõrva
Veemõnula**

E-N 14.00 - 22.00 • R-P 10.00 - 22.00

Puiestee 1 • Tõrva ☎ +372 5197 5000 🌐 veemonula.ee

**Lõõgasta
oma keha
ja meelt!**

Tule veemõnulema!

Valga vallavanem

Monika Rogenbaum

töötab aprillis valla teeninduskeskustes
ja kohtub inimestega

1. aprill kell 10–14
Õru teeninduskeskuses

8. aprill kell 10–14
Tõlliste teeninduskeskuses

14. aprill kell 10–14
Karula teeninduskeskuses

28. aprill kell 10–14
Taheva teeninduskeskuses

Võimalusel palume kohtumine kokku leppida
telefonil 5191 5163 või saates e-kirja aadressil monika.rogenbaum@valga.ee

Желаете читать электронные книги и журналы?
Желаете слушать аудиокниги?

**Пользуйтесь нашими
э-библиотеками**

ELLU
э-книги, изданные в Эстонии
ellu.keskraamatukogu.ee

OverDrive
э-книги, изданные за рубежом и аудиокниги
keskraamatukogu.overdrive.com

RBdigital
иностранные э-журналы
tallinn.rbdigitalglobal.com

Э-библиотеками могут пользоваться читатели
Таллиннской Центральной библиотеки.

Читайте и слушайте бесплатно!

Tallinna
Keskraamatukogu www.keskraamatukogu.ee

**KALAMAJAKAS
RATASTEL**

**VÄRSKE KALA
JA MEREANNID
OTSE PÄRNUST**

IGAL NELJAPÄEVAL!

VALGA
SIILI KONSUMI PARKLAS 10:20-11:10
MAXIMA JA AUTOPESULA
VAHELISES PARKLAS 11:15-12:15

LÜLLEMÄE 12:35 - 12:55
KULTUURIMAJA KÕRVAL

ANTSLA 13:10 - 13:45
KUUSE PARKLAS, COOP VASTAS

VÕI TEE ETTETELLIMUS E-POEST NING TOOME
SINU KAUBA MEIE PEATUSPUNKTI!

KALAMAJAKAS.EE
☎ +372 5697 9340 /8.00-16.00/

DELUX
OUTLET

PARIMAD TOOTED
EUROOPAS
TERVISLIKU UNE HEAKS

J. Kuperjanovi tn 79 Valga
R 10-17 ja L kell 10-14

50%

GOMAB

КРОВАТИ • МАТРАСЫ • ПОСТЕЛЬНОЕ БЕЛЬЕ
ПОДУШКИ • ОДЕЯЛА • ЗАНАВЕСКИ • ПОЛОТЕНЦА